

KALĖDŲ ŠVENTĖSE GEROS VALIOS LIETUVIAMS LINKIME NE TIK RAMYBĖS, BET IR KOVOS DVASIOS UŽ SAVO TAUTOS IDEALUS!

EUROPOS PARLAMENTE TŪKSTANTMETĖ LIETUVOS ISTORIJA

Briuselis, gruodžio 10 d. (Bernardinai.lt). Baigiantis Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo metams, Europos Parlamente (EP) su renesanso laikų muzika ir šokiais buvo pristatyta didinga ir sena Lietuvos istorija. Daugelis Europoje vis dar menkai pažįsta Lietuvą, dažniausiai prisimenama tik sovietų okupuotos Lietuvos praeitis. Tuo tarpu didingieji Lietuvos istorijos puslapiai yra beveik visiškai nežinomi.

EP narės Laimos Andrikienės iniciatyva organizuotas renginys „Didžioji Lietuva“ šį kartą Europai pademonstravo kitokią Lietuvą. Svečius ypač sužavėjo anksstyvosios muzikos ansamblio iš Lietuvos „Banchetto Musicale“ pasirodymas su prašmatniais renesanso kostiumais ir karališka muzika. Renginio metu svečiams buvo pristatytos nuotraukos su senosios Lietuvos pilimis ir LDK teritorijos žemėlapiais iš Birutės Valionytės paruošto nuotraukų albumo tokiu pačių pavadinimu - „Didžioji Lietuva“.

Renginio metu kalbėjusi L.Andrikienė pabrėžė pirmo Lietuvos vardo paminėjimo simbolinę svarbą. Anot jos, „Vardo turėjimas yra labai svarbus - tiek asmeniui, tiek valstybei. Tik tada kai turime vardą, prasideda mūsų istorija.“

Lietuvos vardo garsinimui surengtame renginyje apsilankė ir garsios LDK didikų šeimos palikuonis princas Motiejus Radvila, dabar gyvenantis Lenkijoje. Garbės svečias sakė jaučiantis didelį prisirišimą Lietuvai ir gerai žino LDK istoriją. M.Radvila susirinkusiems svečiams priminė, kad didžiulė senosios Lietuvos valstybė buvo didelė ne tik savo teritorija, bet ir savo dvasia. Kaip teigė svečias: „LDK, turėjo demokratinę sistemą, kuri buvo unikali XV-XVIII a. Europoje. Tuo metu kai Vakaruose vyko patys nuožmiausi religiniai karai, LDK buvo saugus prieglobstis pabėgėliams, kuriuos traukė politinė ir religinė laisvė, liberali ekonominė sistema ir žemi mokesčiai.“

Lietuvos tūkstantmečio minėjime dalyvavo ir Europos Parlamento pirmininkas lenkas Jerzy Buzekas. EP pirmininkas gyrė lietuvių tautos kantrybę,

Vydūno fondo kalėdinis atvirukas.

Dail. Ada Sutkuvienė

drąsą ir atkaklumą ir atkreipė dėmesį į sudėtingą, bet turtingą Lietuvos istoriją. „Ši neeilinė ir kvapą gniaužianti mažos, bet išdidžios tautos istorija yra gyvas įrodymas to, kad Lietuva visada buvo Europos širdyje ir visada savojoje širdyje laikė Europą“, - sakė J.Buzekas.

Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, EP narys Vytautas Landsbergis, daugelio šalių ambasadoriai, kiti EP nariai. Renginio metu kalbą sakė ir didžiausios EP frakcijos – Europos liaudies partijos – pirmininkas Žozefas Daulis (Joseph Daul). Susirinkusiems pirmininkas priminė LDK svarbą Europos istorijoje bei LDK istorinių ryšių su ES rytinėmis kaimynėmis – Baltarusija ir Ukraina – kurios įėjo į LDK teritorinę sudėtį, kai šios teritorija XV-ame amžiuje tęsėsi iki pat Juodosios jūros.

Kaip pripažino dauguma renginio dalyvių, jie nesitikėjo išvysti tokios gražios ir karališkos Lietuvos. „Didžioji Lietuva“ suteikė jiems galimybę iš naujo atrasti Lietuvą ir jos didingą tūkstantį metų skaičiuojančią istoriją.

LIETUVA PAKVIESTA Į AMERIKOS ŠALIŲ ORGANIZACIJĄ

Vilnius, gruodžio 17 d. (ELTA). Lietuvai suteiktas nuolatinio stebėtojo statusas Amerikos šalių organizacijoje (AŠO). AŠO Nuolatinės tarybos posėdyje Washington, DC už tai buvo balsuota vienbalsiai.

Lietuva pakviesta įsitraukti į vienos iš seniausių pasaulio regioninių organizacijų veiklą ir pri-

sidėti prie jos tikslų įgyvendinimo. Šiuo metu AŠO vienija 35 Šiaurės Amerikos, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros baseino šalis. Nuolatinio stebėtojų statusu jos darbe dalyvauja dar 64 pasaulio šalys. Posėdyje dalyvavęs Lietuvos ambasadorius JAV Audrius Brūzga sakė, kad Lietuva domisi politiniais procesais, kurie vyksta Pietų ir Šiaurės Amerikos žemynuose, ir yra pasirengusi dalytis savo patyrimu įgyvendinant ekonomines ir socialines pertvarkas.

Anot Užsienio reikalų ministerijos, AŠO leis Lietuvai geriau pažinti Amerikos žemyno šalis ir geriau pasirengti artejančiam pirmininkavimui Europos Sąjungai, kurios viena iš strateginių krypčių yra plėsti bendradarbiavimą su Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalimis.

KRITIKUOJA LIETUVĄ

Jeruzalė, gruodžio 18 d. (ELTA). Pasauliniame kovos prieš antisemitizmą forume Jeruzalėje, kuriame dalyvavo ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Lietuva sulaukė nemažai kritikos dėl to, ką Izraelio spauda pavadino pastangomis „susieti Holokausto nusikaltimus su Sovietų Sąjungos įvykdyta šalies okupacija“.

Vilniaus universiteto Jidiš instituto profesorius Dovidas Katzas dienraščiui *The Jerusalem Post* sakė, kad V.Ušackas „praleido gerą progą“ konferencijoje pasmerkti savo „šalies dokumentus, kuriais lyginamas nacizmas su komunizmu“. Jis taip pat teigė, esą Lietuva šmeižia antisemitus Lietuvos žydus, kurie kovojo prieš Hitlerio kariuomenę, bet Lietuvos pareigūnų buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

D.Katzas taip pat sakė, kad Lietuvoje yra „speciali antisemitizmo rūšis“ - lietuviai labai gerbia izraeliečius, bet jų taikinyes esą yra „vietos žydai“, kurie laikomi „nepatriotiškai nusiteikusiaisiais ir kurie rėmė komunistus“.

V.Ušackas gruodžio 16 d. forume sakė, kad Lietuva, patyrusi ir nacizmo siaubą, ir stalinizmo represijas, gerbia visus antinacinio pasipriešinimo ir antihitlerinės koalicijos kovotojus. Ministras priminė, kad ne tik lietuviai, bet ir daugelis Lietuvos žydų, rusų ir kitų tautų žmonių stalinizmo metais patyrė tas pačias istorines netektis - prievartines deportacijas, žūtį Gulaguose, turto konfiskacijas, persekiojimus dėl savo religijos, kalbos ir kultūros slopinimą.

„V.Ušackas išreiškė viltį, kad Izraelio valstybė ir visa plačiai po pasaulį pasklidusi žydų tauta supras ir parems mūsų pastangas pagerbti visų totalitarizmo aukų atminimą, grąžinti istorinę atmintį ir ugdyti jaunąją kartą nepakantum totalitarizmui dvasia“, - pranešė Užsienio reikalų ministerija.

Lietuva tarptautinėje bendrijoje aktyviai siekia, kad tarptautiniu mastu būtų pasmerkti ne tik nacizmo, bet ir stalinizmo nusikaltimai. V.Ušackas anksčiau yra sakęs, kad Lietuvos tikslas nėra dėti lygybės ženklą tarp šių režimų.

50 MLN. DOLERIŲ IŠ RUSIJOS GAVUSI NAURU PRIPAŽINO IR PIETŲ OSETIJOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Rusijos remiamos ir nuo Gruzijos atskirtos Pietų Osetijos prezidentas Eduardas Kokoity pranešė, kad gruodžio 16 d. jos nepriklausomybę pripažino nykštukinė Ramiojo vandenyno saloje esanti valstybė Nauru. Ši šalis pripažino ir Abchazijos nepriklausomybę.

Šias respublikas Nauru valdžia pripažino po to, kai Rusija nutarė skirti 50 mln. dolerių humanitarinę pagalbą Nauru. Rusija susilaukė kritikos dėl tokios taktikos ir išlaidų eko-

nominiu sunkmečiu.

Nauru yra nedidelė Ramiojo vandenyno saloje įsikūrusi valstybė, turinti apie 14 tūkst. gyventojų. Nauru, įsikūrusi 21 kvadratinio kilometro ploto saloje. Nepriklausoma respublika ji yra nuo 1968 m., Jungtinių Tautų narė - nuo 1999 m. Ši nykštukinė valstybė tapo ketvirtąja Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę pripažinusia valstybe po Rusijos, Nikaragvos ir Venesuelos.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Seimo valdyba reglamentavo valstybinės kalbos vartojimą Seimo rūmuose vykstančių renginių metu. Tuo tikslu patikslintas Seime rengimų konferencijų, seminarų, parodų ir kitų renginių organizavimo ir finansavimo tvarkos aprašas. Jis papildytas bendrąja nuostata, kad vieši skelbimai ir nuorodos Seime apie renginius turi būti valstybine kalba. Organizuojant tarptautinius renginius kartu su renginių organizatorių pasirinkta užsienio kalba, viešuose skelbimuose ir nuorodose Seime turi būti ir vertimas valstybine kalba. Iki šiol valstybinės kalbos vartojimas organizuojant renginius reglamentuotas nebuvo – vadovautasi Seimo statutu, Seimo kanceliarijos nuostatais, Seimo rūmų vidaus tvarkos reglamentu, šiuo aprašu ir kitai teisės aktais.

Sunkiausiu Lietuvai metu savo postus nusprendė palikti Valstybės saugumo departamento direktorius Povilas Malakauskas ir „Sodros“ vadovas Mindaugas Mikaila. Jų tikinimu, niekas iš valstybės vadovų jų neragino trauktis. Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinis direktorius Povilas Malakauskas Prezidentei Daliai Grybauskaitei įteikė prašymą atleisti iš pareigų. Šalies vadovė šį VSD vadovo prašymą patenkino ir pasirašė dekretą dėl teikimo Seimui pritarti P. Malakausko atleidimui iš Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pareigų. P. Malakauskas šiame poste dirbo nuo 2007 m. birželio. A. Anušauskas užsiminė, kad tyrimo dėl slapto CŽV kalėjimo Lietuvoje būtų gal net nereikėję, jei P. Malakauskas rudenį nebūtų nutylėjęs kai kurios informacijos.

Mečys Laurinkus, gruodžio 15 d. prezidentės Dalios Grybauskaitės atšauktas iš Lietuvos ambasadoriaus Gruzijoje pareigų, „kol kas yra Tbilisyje ir dirba savo darbą“. Tai Tbilisyje žurnalistams pareiškė Lietuvos ambasados Gruzijoje atstovas. Pasak jo, „Lietuvos ambasada kol kas nekomentuoja ambasadoriaus atšaukimo priežasčių, bet galima aiškiai pasakyti, jog šis sprendimas nesusijęs su M. Laurinkaus veikla Gruzijoje“. Kaip jau buvo pranešta, prezidentė nurodė vyriausybei per 24 valandas atšaukti diplomata M. Laurinkų, šiuo metu dirbantį Gruzijoje, Tbilisyje, kaip praradusį jos pasitikėjimą. Prezidentės Dalios Grybauskaitės noras atšaukti ambasadorių Gruzijoje Mečį Laurinkų gali būti susijęs su parlamentiniu tyrimu dėl Lietuvoje galimai veikusio slapto JAV centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimo, sako premjeras Andrius Kubilius. Pasak jo, tai paaiškės artimiausiu metu.

Buvęs Valstybės saugumo departamento vadovas Mečys Laurinkus ir jo ipėdinis Povilas Malakauskas buvo per silpni keliams uždaviniams. Taip prezidentės sprendimus atšaukti iš ambasadoriaus Gruzijoje posto M. Laurinkų ir palaiminti P. Malakausko atsistatydinimą vertina prof. Vytautas Landsbergis. Tai - tik viena versijų, bandant suprasti, kodėl valstybės vadovė tapo negailestinga su saugumu susijusiems pareigūnams. Pasak V. Landsbergio, jis neabejoja, jog „tiek vienam, tiek kitam sprendimui yra pakankamas pagrindas“. Žinios iš Prezidentūros - dar šykštesnės. „Jeigu diplomatas nori politikuoti, jis turi pasirinkti kitą profesiją“, - sprendimą dėl M. Laurinkaus aiškino Dalia Grybauskaitė. Tuo tarpu M. Laurinkų užstojusio į diplomatinę tarnybą jį paskyrusio kadenciją baigusio prezidento Valdo Adamkaus teigimu, jam D. Grybauskaitės sprendimas nesuprantamas. V. Adamkus labai gerai vertina M. Laurinkaus veiklą.

Dėl Lietuvoje vykusių sveikatos politikos reformų net 17 metų statytoje Šiaulių apskrities ligoninės Moters ir vaiko klinikoje jau sukryžštė pirmieji naujagimiai. Iki trečiadienio 10 val. ryto Šiaulių apskrities ligoninės Moters ir vaiko klinikoje su pasauliu pasisveikinti spėjo 9 naujagimiai: 3 mergaitės ir 6 berniukai.

JAV senatoriai – Ben Nelson iš Nebraskos valstijos ir Joseph Lieberman iš Connecticut valstijos pranešė Senato daugumos vadui sen. Harry Reid balsuosią prieš dabartinį demokratų siūlomą Sveikatos įstatymą, kuris gyventojams brangiai kainuos. Kad Senato įstatymo projektas būtų priimtas reikia 60 balsų. JAV Senate yra 100 senatorių.

JAV Atstovų rūmų nariai – Steny Hoyer, John Boehner, pirmininkė (House Speaker) Nancy Pelosi, prez. Barack Obama ir sen. Harry Reid tarėsi, kaip surasti daugiau darbų ir sumažinti bedarbių skaičių. **TNHT**

NOBELIO TAIKOS PREMIJA APDOVANOTAS „KARO PREZIDENTAS“

Oslo, gruodžio 10 d. (ELTA). Osle prieš JAV prezidento Baracko Obamos atvykimą atsiimti Nobelio taikos premijos buvo stiprinamas saugumas, pilkame danguje virš miesto zujo sraigtasparniai. Du kariškių sraigtasparniai skraidė virš B.Obamos viešbučio, kiti - virš miesto centro, o jų keliamas triukšmas aidėjo paprastai ramioje Norvegijos sostinėje, kuri šio vizito metu taikys precedento neturinčias saugumo priemones.

„Visas tas triukšmas, kurį girdime, ir visa, ką matome, truputį gąsdina“, - žurnalistams sakė May-Britt Gundersen, eidama palei barikadas, blokuojančias gatvę priešais viešbutį „Grand Hotel“. Ji sakė, kad norvegams toks demonstravimas yra „itin neįprastas“, ir pridūrė: „Į galvą ateina žodis „terorizmas“.

B.Obamos vizitui taikomos saugumo priemonės yra didžiausia visų laikų policijos operacija šioje Skandinavijos šalyje. Operacija vyriausybei atsieis maždaug 92 mln. kronų (36,6 mln. litų) - daugiau nei 10 kartų viršys Nobelio taikos premijos sumą.

Oslo pagrindinėse gatvėse palei šaligatvius pastatytos užtvaros, mobilizuota 2-2,5 tūkst. policininkų, be to, Norvegija, kuri priklauso Šengeno erdvei, atnaujino patikrinimus pasienyje, o netoli oro uosto ir aplink visą Oslą dislokavo priešlėktuvines raketas.

Tačiau sustiprintas saugumas nebūtinai atspindi paramą B.Obamos išrinkimui 2009-ųjų Nobelio taikos premijos laureatu.

Jo pasirinkimas nuo pat atitinkamo pranešimo spalio 9 dieną vertinamas prieštaringai - dėl JAV karų Irake ir Afganistane. Vos devynios dienos prieš įvyksiančią Nobelio

premijos įteikimo ceremoniją paskelbtas B.Obamos sprendimas pasiūsti į Afganistaną papildomus 30 tūkst. karių dar labiau nustebino skeptikus.

Baltieji rūmai pripažino, kad B.Obama atsiims premiją kaip „karo prezidentas“ ir savo padėkos kalboje paminės kontingento Afganistane didinimą. „Tiesiogiai paminėsime tai, kuo, mano nuomone, stebisi daugelis, tai yra, Nobelio taikos premijos (paskyrimo) laiko ir jo išipareigojimo skirti daugiau karių (kovai) Afganistane sutapimą“, - sakė B.Obamos atstovas Robert Gibbs.

Jungtinėse Valstijose Kvinipiakų universiteto gruodžio 1-6 dienomis atlikta apklausa, kurioje dalyvavo 2 313 registruotų rinkėjų ir kurios rezultatai buvo paskelbti antradienį, rodo, jog 66 proc. amerikiečių galvoja, kad B.Obama nenusipelnė Nobelio taikos premijos. Priešingą nuomonę pareiškė 26 proc. apklaustųjų.

Norvegijoje JAV prezidento išrinkimas laureatu taip pat vertinamas įvairiai. Dienraščio *Verdens Gang* paskelbti apklausos rezultatai rodo, jog tik 35,9 proc. norvegų mano, kad B.Obama nusipelnė šios premijos. Spalio mėnesį, kai buvo paskelbtas Nobelio komiteto sprendimas, taip galvojančiųjų buvo daugiau - 42,7 procento.

Beveik tiek pat - 33,5 proc. norvegų - dabar mano, kad B.Obama yra nevertas šios jau daugiau kaip šimtmetį teikiamos premijos.

Norvegijos Nobelio komiteto sekretorius Geir Lundestad norvegų radijui NRK sakė, jog dauguma Amerikos prezidentų susiduria su konfliktais ir karais, tačiau naujos nuotaikos JAV užsienio politikos srityje pateisina B.Obamos pagerbimą.

B.Obama Osle bus tik

kiek daugiau nei 24 valandas. Atsiėmęs Nobelio taikos premiją jis stos greta tokių veikėjų kaip Nelsonas Mandela, Motina Teresė ir Aung San Suu Kyi.

Tačiau Baltųjų rūmų atstovas R.Gibbs pabrėžė, jog B.Obama suvokia negalintis lygintis su ankstesniais Nobelio taikos premijos laureatais.

„Prezidentas supranta ir ... pripažins, kad nėra to paties lygio (laureatas) kaip Mandela ir Motina Teresė“, - prieš išvykstant prezidentui į Oslą sakė atstovas.

Renginiai, susiję su oficialia Nobelio taikos premijos ceremonija, paprastai vyksta tris dienas, bet JAV prezidentas sutrumpino savo vizitą ir neįtraukė į darbotvarkę tradicinių pietų su karaliumi ir penktadienio vakaro koncerto jo garbei.

Taip pat nebus išvakarių spaudos konferencijos ar ilgo interviu *CNN*, kurį paprastai duoda laureatai. Tai padės prezidentui išvengti **potencialiai nepatogių klausimų**.

NATO NIEKADA NEPULS RUSIJOS

NATO generalinis sekretorius Anders Fogha Rasmussen gruodžio 17 d. pareiškė nematantis jokie poreikio pasirašyti Rusijos siūlomą naują saugumo sutartį, atmesdamas Kremliaus raginimus kurti naują Europos saugumo architektūrą. Tačiau jis patikino, kad sąjunga „niekada nepuls Rusijos“.

A.F.Rasmusen šią mintį išsakė Maskvos valstybiniame tarptautinių santykių institute pasakytoje kalboje. Vakarų šalių Aljansas remiasi kolektyvinės gynybos principu, pagal kurį NATO narės išipareigojo bendrai atsakyti į bet kurio agresoriaus ataką. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TADA: LIETUVOS DARBO LIAUDIES SĄJUNGA DABAR: TIK LIAUDIES SĄJUNGA

Prieš vykdamą į Maskvą Rusijos kunigaikštienė Kazimiera Prunskienė, į kurią buvo „Vieningosios Rusijos“ partijos vadovo Vladimiro Putino pakviesta dalyvauti jo partijos suvažiavime, jau buvo suorganizavusi naują partiją Lietuvoje – Liaudies sąjungos, kurios steigiamasis suvažiavimas įvyko gruodžio 5 d.

Į suvažiavimą ji pasikvietė politikus iš Rusijos, Baltarusijos, Kazachstano, Karaliaučiaus srities – rusų valdomo Koenigsbergo, taip pat ir kitus rusų diplomatus ir politikus. Suvažiavimo metu K. Prunskienė atvirai sakė, kad remia prorusišką užsienio politiką: „Nesibaiminkime būti pavadinti prorusišką proslaviška partija, nes tai yra natūlaus, atviras, racionalus ir nacionalinius interesus atitinkantis požiūris į bendradarbiavimą su mūsų kaimynais“. Gal jai būnant svečiuose buvo patarta patriotizmą jungti su liaudiškumu – ji atstovaujanti liaudies žmonėms.

Kiek daug panašumo į 1940-ųjų metų birželio ir liepos mėnesių įvykius. Tada vyko propaganda dalyvauti liepos 14 d. Liaudies seimo rinkimuose, kurių taisyklės buvo priimtos Kremliuje, o rinkimai vyko V. Dekanazovo ir Pozdniakovo diriguojami. Buvo suorganizuota Lietuvos darbo liaudies sąjunga.

Dabar – Liaudies sąjunga, kurios suvažiavime Šatriją, buvusią premjerę, kandidatę į prezidentus, naujosios demokratijos partijos pirmininkę, moterų, valstiečių vadę (*Kas tik nori – gera pradžia*) sveikino Rusijos Dūmos Tarptautinių ryšių komiteto pirmininkas Konstantin Kosačiov, pasakęs, kad dabar „Būsime sąjungininkai ir partneriai“.

Sveikino ir Rusijos ambasadorius Lietuvoje Vladimiras Cchikvadzė, „Vieningosios Rusijos“ atstovas Konstantin Petričenka, Karaliaučiaus – rusų Kaliningrado vicepremieras Jurijus Salimov bei kiti rusakalbiai. O Viktor Uspaskich džiaugdamasis vėl išdėgė Lietuvos valstybę, kurią atstovauja Europos Parlamente.

Tarp K. Prunskienės partijos steigėjų yra ir eksministras bei eksparlamentaras, buvęs nušalintojo prezidento R. Pakso bendražygis Audrius Butkevičius.

Steigiamajame suvažiavime dalyvavo 1076 žmonės, kurie už K. Prunskienės kandidatūrą į Liaudies sąjungos vadovus pasiūlė jos buvęs dėstytojas Algirdas Gaižutis, ir visi vieningai pakėlė rankas, kaip ir anuomet Komunistų partijos susirinkimuose. Niekas nesiūlė kito kandidato. Suvažiavimo programa buvo atspausdinta rusų kalba, ir lietuvių. Buvęs okupantas vėl diktuoja kaip lietuviai turi gyventi. Visa tai skamba, kaip lietuvių tautos laisvės kovų paneigimas, tautos idealų išdavimas.

Kai pasauliui Kalėdų šventėse skelbiama „Ramybės geros valios žmonėms“, šiemet tos ramybės mes neturime – Lietuva vėl pavojuje. Gaila, kad tik tokiomis mintimis tegalime pasidalinti. Tačiau „Dirvos“ redakcija bendradarbiams, rėmėjams, leidėjams, skaitytojams ir visiems lietuviams, o ypač „Dirvos“ mecenatui Domui Adomaičiui, linkime dvasinės stiprybės, visiems sveikatos ir energijos padėti Tėvynėje esantiems tikriesiems lietuviams kovoti už savo tautos išlikimą.

S. Tūbėnas

V.LANDSBERGIS:

KOSAČIOVO BENEFISAS – RUSIŠKA LIETUVOS LIAUDIES SĄJUNGA

Lietuvos pagrindinės politinės partijos pareiškė, kad su dabartinės Rusijos valdžia nesą apie ką kalbėtis. „Palauk, kur ir kas, kada taip pasakė? Nacionalistiniai bepročiai?..“

Atsiprašome, tai pasakė Rusijos valdančiosios, komunistiškai po senovei vieningos partijos atstovas ir aukštas Dūmos pareigūnas Konstantinas Kosačiovas. Tai jam, tokiam dideliam, Lietuvoje nesą su kuo kalbėtis, o ne Lietuvos politikams Rusijoje. Bet Kosačiovo padėtis gerėja, štai įkurta atvirai (pro)rusiška Lietuvos liaudies sąjunga, nors salėje liaudis atrodė šiaip sau. Jai tapus Lietuvoje monopoline valdžios partija, panašiai kaip „Vieningoji Rusija“ išgalėjo Rusijoje, būsią galima kartu veikti ir kaip sąjungininkėms normalizuoti dviejų valstybių santykius. Taip visai aiškiai sakė Kosačiovas, kuris, anot Lietuvos užsienio reikalų ministro Vygaudo Ušacko, neatrodė atvykęs kaip svečias.

Be abejo, jis jautėsi šeimninkas, bent jau toje salėje - aukštesnio rango Rusijos „kniazius“. Šeimninkavimas visoje Lietuvoje ir būtų tie normalizuoti santykiai.

Misralis – koks tai laivas?

Praėjusią vasarą, jai virsiant į rudenį, sprogo Rusijos ir Gruzijos karas. Prancūzijos prezidentas ir užsienio reikalų ministras ėmėsi energingų diplomatinį iniciatyvų, toli skraidė, kad tik sustabdytų karą. O rusų tankai buvo jau Tbilisio prieigose. Rusijos aviacija daužė gruzinų aerodromus, geležinkelius, skan-

dino laivus. Bombarduodami Gorio miestą užmušė olandų žurnalistą. (Gruzinai neskaičiuojami, olandai bemaž pratyłėjo.) Ir vis dėlto Prancūzijos prezidento akcija, jo išreikautas veiksmų sustabdymas ir pasirašytos paliaubų sutartys išgelbėjo Gruzijos nepriklausomybę.

Gruzija jau antrą dieną vienašališkai, prezidentui įsakius, sustabdė savo kariuomenę ir tik traukėsi, o Rusija ėjo pirmyn per visas linijas tartum iki galo. Tačiau gal kiek pritrūko laiko užimti ir patį Tbilisį. Dienos ir valandos. Reikšmės turėjo aviacijos veiksmai, jų sparta ir efektyvumas. Aukščiausiasis Rusijos jūrų pajėgų vadas Vladimiras Visockis neseniai apgailestaudamas paaiškino: sugaišom 26 valandas, o „su tuo laivu Rusijos laivynas Juodojoje jūroje būtų įvykdęs užduotį per 40 minučių“. Su koku laivu?

Kalbame apie Prancūzijos moderniausių sraigtasparnių lėktuvnešį „Mistral“, skirtą puolamiesiems veiksams iš jūros į krantą. Rusija veržiasi jį nusipirkti, o prancūzai, regis, nori uždirbti. Tai reikštų, kad kitą kartą Prancūzijos prezidentui nebebūtų prasmės nė skubėti į Maskvą dar sykį graudenti Rusijos prezidento: „Nebūkit melagis, juk negražu.“ (Paliudijo užsienio reikalų ministras.) Tiesiog nebebus laiko, tad nėra reikalo. Gruzija bus sunaikinta, prieš tai įvykus Rusijos ir Prancūzijos „grynai komercinei operacijai“. Tai ką, Prancūzijos vadovai linkę išsiversti kaip dvi rankovės? Ko jie tada skraidė į Maskvą, net į Tbilisį?

Beje, vyriausiasis vadas

Vladimiras Putinas, neseniai gavęs teisę naudoti kariuomenę bet kada savo nuožiūra, labai aiškiai atsakė į klausimą, kur naudos prancūzišką lėktuvnešį: „Kur tik reikės.“ Neabejokim, ir Baltijos jūroje. Jau keliskart skelbta, kad vamzdį - dugne padėtą Rusijos nuosavybę - reikėsią saugoti ir ginti. Tam rengiama ir psichologinė propagandinė dirva. Pavyzdžiui, jau yra filmas apie grėsmę, keliamą Estijos slaptųjų tarnybų vamzdžiui, kurią pašalina staugus narsiųjų Rusijos tarnybų žygis. (Čia dar ir antras dugnas - jei vamzdžio tiesimas pakels masę nuodų, kaip pagrįstai būsątaujama, iš anksto kalti estai.) O lėktuvnešis Baltijoje - kas galės (išdrįs) uždrausti jo dislokavimą, pavyzdžiui, tarp Latvijos bei Lietuvos ir Švedijos? Liksim atkirsti nuo plepančios apie solidarumą Europos visais atžvilgiais. Rusijos pusėje, ar neaišku? **Lietuva turi pasakyti: NE.** Tegul prievartauja. Gamta gali pasakyti „Ne“, bet ar švedai su suomiais nors tada suvoks, ką reiškė jų leidimas šiai statybai be patikimų ekologinio saugumo garantijų? Nuo V.Putino, žinia, nėra jokių garantijų.

Lietuvos jaunimas, studentai, koks nors sąjūdis gelbėti Baltiją ir laisvę, galų gale bent keli conceptualūs menininkai galėtų imtis dar vienos akcijos. Palangos paplūdimyje vasaros sezonui galėtų iškilti didelis skardinis surenkamas laivo formos tualetas su informaciniu užrašu labai didelėmis raidėmis „MISRAL“.

Tai būtų mūsų požiūris, prezidentė, į jūsų technikos stebuklą, jei leisite atgręžti jį prieš Lietuvą.

NEPRIPAŽISTA RINKIMŲ ABCHAZIJOJE

JAV valstybės departamentas pareiškė, kad prezidento rinkimai, vykę separatistiniame Gruzijos Abchazijos regione, buvo neteisėti.

„JAV labai apmaudu dėl sprendimo Gruzijos Abchazijos regione gruodžio 12 dieną surengti prezidento rinkimus. **JAV nepripažįsta nei tariamos regiono nepriklausomybės, nei jame vykusių prezidento rinkimų rezultatų**“, – teigiama Valstybės departamento pranešime. „Amerika dar kartą reiškia savo paramą Gruzijos suverenumui ir teritoriniam vientisumui“, – teigia departamento atstovas Ian Kelly.

Abchazijos prezidentu antrai kadencijai perrinktas dabartinis respublikos vadovas Sergej Bagapš. Jį su pergale

RAGINA LIBANĄ PAŽABOTI GINKLŲ KONTRABANDA

JAV prezidentas **Barack Obama ragina** Libano valdžią pažaboti ginklų kontrabandą į šalį, argumentuodamas, kad tai kelia grėsmę Izraeliui.

Praeitą mėnesį JAV apkaltino Iraną nelegaliai siunčiant

jau pasveikino Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev.

Gruzijos užsienio reikalų ministerija gruodžio 14 d. pareiškė, kad Abchazijoje vykę prezidento rinkimai yra „neteisėti ir nelegalūs“.

Tai buvo pirmieji prezidento rinkimai Abchazijoje nuo tada, kai 2008 metų rugpjūtį Rusija pripažino šį separatistinį Gruzijos regioną nepriklausoma valstybe. Be Rusijos, Abchazijos nepriklausomybę iki šiol pripažino tik Nikaragva ir Venesuela.

LRT

ginklus Libano „Hezbollah“ maištininkų grupei, kuri 2006 metais kovojo su Izraeliu.

Po susitikimo su Libano prezidentu Michel Sleiman buvo pasiekta šiočia tokia pažanga įgyvendinant Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliuciją, draudžiančią tokį ginklų gabenimą, tačiau JAV teigimu, to yra per mažą.

„Libano prezidentas išsakė savo nerimą dėl ginklų kontrabandos Izraelio atžvilgiu. Aš taip pat pažymėjau JAV susirūpinimą dėl fakto, kad į Libaną nelegaliu keliu patenkantys ginklai kelia potencialą grėsmę Izraeliui. Ginklų kontrabandos pažabojimu suinteresuotos ne tik JAV, bet ir pats Libanas, o labiausiai Izraelis“, – žurnalistams sakė JAV prezidentas.

LRT

NETIKRUMAIS PERTEKUSI DEMOKRATIJA

Algimantas Zolubas

Visuomenės aktualijų portalas „Slaptai“ gruodžio 9 d. išspausdino iškilaus publicisto Viliaus Bražėno rašinį „Demokratija ar idiokratija“, kuriame autorius teigia, kad Vakarai į politinį žodyną įbruko žodį „demokratija“, išstūmusį tokias sąvokas kaip savivalda, laisvi rinkimai, laisvė, pavyzdžiais atskleidžia demokratijos grimasas bei ydas.

Kai norima prastą vaistą įpiršti, blogą šunėką padaryti geručiu, netikusią idėją išsiūlyti, jiems duodamas gražus ar nesuprantamas pavadinimas, tarkim, – lotyniškas ar graikiškas. Tuomet jau labiau veikia ne pats daiktas ar reiškiny, o jo pavadinimas. Taip yra ir su žodžiu *demokratija*. Šis žodis yra kilęs iš graikų kalbos ir reiškia liaudies valdymą. Turime lietuvišką atitikmenį *savivalda*. Tačiau kažkodėl vartojame tarptautinį, tarsi jis nuo to įgytų kažkokių mistinių galių. Kita vertus, paprastą žmogų nesuprantami žodžiai atbaido, jis su tokiu žodžiu, taigi ir su reiškiniu nenori turėti reikalų. Taip ir yra įvykę: daugelis demokratijos išsigando, nesuvokė savivaldos būdu savo reikalus tvarkyti patiems, patikėjo juos vakarykšties prievartautojams. O tie, nusi-tvėrę tą mistinį žodį, kabina jį prie partijų pavadinimų (darbo demokratai, socialdemokratai, liberaldemokratai, naujieji demokratai, krikščionys demokratai), tarsi demokratinėje valstybėje greta jų veiktų ir nedemokratinės partijos, naudojasi reiškiniu savo interesus tenkinti. Tačiau, jei jau tas tarptautinis žodis priimtas ir mūsų kalboje prigijęs, tenka jį vartoti, su juo nagrinėti savivaldos reiškinį.

Demokratija negali būti gera

Demokratijos apaštalas Žanas Žakas Russo teigė, kad užtenka liaudžiai nuimti grandines, duoti laisvą valią ir liaudyje natūraliai glūdinti gera valia leis deramai spręsti visuomenės reikalus. Iš tikrųjų demokratija savyje jokių vertybių neturi, o tėra valios išreiškimo būdas. Žmonių valios, kurią turėtume laikyti vertybe, demokratija nevertina, jai nesvarbu gera ar bloga valia reiškiamą, demokratijos mechanizmui svarbu, kad valią išreikštų dauguma žmonių. Russo klaidatikystė išryškėjo, kai pasirodė, kad liaudyje gali tūnoti ne tik gera, bet ir bloga valia, kad liaudis gali būti abejinga, t.y. jokios valios gali nebūti. Atsigręžus į neseną praeitį, kai visuomenė

buvo valdoma „demokratinio centralizmo“ būdu, arba – į mūsų dabarties skandalingo demokratinio valdymo būdą, kai valia perkama, parduodama arba ja manipuliuojama, matysime, kad svarbesnis ne valios raiškos būdas, o pati valia.

Valdžių rinkimuose demokratinis balsavimo mechanizmas nevertina ne tik rinkėjų valios, bet ir renkamųjų į valdžias kilmės, išsilavinimo, tautybės, lojalumo valstybei, dorovės. Šis mechanizmas – gryna aritmetika: vienas asmuo – vienas balsas, sprendimą lemia 50 proc. + 1. Vaizdžiai kalbant, vieną profesorių „nusvers“ du beraščiai, du generolus – trys kareivėliai, vieną vyskupą – dvi paklydusios avelės (sukčiai ar vagys). Galiausiai demokratija, pasižyminti ydomis, grimasomis ir netikrumais, skelbiamą laisvę nesunkiai gali paversti visų visiems tironija. Apie netikrumus, apie valstybei žalingą demokratijos perteklių verta kalbėti plačiau.

Daug netikrumų pasaulyje ir, deja, jų daugėja: netikri pinigai, netikri, genetiškai modifikuoti augalai ir gyvūnai, netikri maisto produktai, jau bandoma sukurti kloną – netikrą žmogų. Amžinosiomis ar bendražmogiškosiomis vertybėmis negrindžiama gyven-sena tampa netikra, todėl nuo jos bėga ar savu noru daugelis iš gyvenimo pasitraukia. Netikros valstybės, nes pamatai netikri, netikras valdymas, nes netikras valstybės reikalų tvarkymas – politika. Netikra politika, nes netikros, ne ideologijų, o interesų pagrindu kuriamos partijos. Netikri rinkimai, todėl netikros valdžios. Todėl demokratija, kaip valstybės valdymo būdas ir negali būti gera. Deja, geresnio būdo civilizuotas pasaulis neranda. Apie netikrumais ženklintus demokratijos dėmenis verta kalbėti plačiau.

Partijos

Demokratijos mechanizmas iš esmės veikia per visuomenei atstovaujančias partijas. **Neseniai Lietuvoje įregistruota keturiasdešimtoji partija.** Ar gali taip būti, kad kurti ir tvirtinti valstybę būtų tiek būdų, tiek kelių?

Valstybė kuriama ir tvirtinama tam tikros ideologijos pagrindu. Lietuvos respublika 1918 m. buvo sukurta ir **1990 m. atkurta tautiniu pagrindu.** Lietuva yra krikščioniška šalis, kurios dorovės šaltinis – krikščionybė, Bažnyčia. Lietuvių tauta yra konserva-

tyvi, t.y. sėslī, darbšti, gerbianti savo praeitį, tradicijas, iš jų stiprybę semianti. Todėl būtų natūralu, kad Lietuvos Antroji respublika vadovautųsi trimis ideologijomis, o joms atstovautų trys politinės partijos – tautiškoji, krikščioniškoji ir konservatyvioji. Visi kiti politiniai dariniai yra dirbtiniai, sukurti valstybei žalingų ideologijų arba grupinių interesų pagrindu. Pats partijų skirstymas Lietuvoje į kairiąsias, dešiniąsias ir centrinės yra netikras, todėl žmonės suvokia dešinę kaip valstybės palankumą Vakarams, kairę – Rytams, centrą – neutralumui, tūnojimui arba sąstingui.

Tikri svetimkūniai valstybės politinėje erdvėje yra dariniai pagal lytį (moterų), tautybę (rusų sąjunga, lenkų rinkimų akcija), mąstyseną (gyvenimo logikos), veiklos būdų (reformų). O štai Socialdemokratų partija yra gryniasias SSRS komunistų partijos (bolševikų) paveldas, nes tik pavadinimu yra panaši į vakarietišką ar Pirmosios Lietuvos respublikos socialdemokratų partiją, kuri iš tikrųjų greta krikščioniškosios galėtų turėti sau vietą. Nauja Lietuvoje yra liberalų partija. Tai – destruktivus politinis darinys jaunai, trapios demokratijos valstybei. Ši partija, užuot tvirtinusi iš pareigos ir atsakomybės kylančią laisvę, tvirtina bet kokią, palaidumui prilygstančią laisvę.

Partijų netikrumą liudija jų programos, iš kurių kyšo grupiniai interesai, siekiai įtikti rinkėjams, valdyti verslą ar politiką paverst verslu. Šios partijos kuriasi ne kokiai valstybinei idėjai įgyvendinti, o labiausiai savo utilitarianiams interesams tenkinti. O štai Kazimiro Prunskienės naujai įkurta ir įregistruota(!) **Liaudies partija net neslepia, kad yra prorusiška, yra svetimkūnis Lietuvos politinėje erdvėje.**

Iš netikrumų aritmetinės sumos (susijungimų, koalicijų) negalima laukti naujos kokybės, naujos ideologijos. Todėl, kaip rodo rinkimų patirtis, nenatūralius politinius darinius dažnai visuomenė atmeta, tačiau „šluotos“ politika neveiksni, nes, nušlavus vienas, kaip netikri pinigai randasi kitos, pažadais, pinigais, ledais ar saldiniukais perkančios rinkėjų balsus. Tikriausia užkarda netikriems politiniams dariniams rasti būtų pilietinė, su pareigos ir atsakomybės valstybei nuostatomis tautiškai susipratusi visuomenė. Tačiau tokią visuomenę politiniams verteivoms ugdyti ir telkti nenaudinga, nes minią, „liaudį“ lengva mulkinti, valdyti, turėti iš jos naudą.

Vilnius.

ELTA

Keista, tačiau tarp netikrumų nepriklausomoje Lietuvoje randame ir tai, kas tikrai tikra: komunistai, kovoję su buržuazija kaip luomu, patys tapo pačia tikriausia buržuazija, o valdymas išliko jų rankose.

Vadovai

Kokia visuomenė, tokią sau valdžią demokratiškai renka. Dešimtmečius morališkai žlugdyta, komunistiškai ugdyta visuomenė prarado vertybinę mąstyseną, nes tikrosios vertybės buvo sunie-kintos, pakeistos komunistinės ideologijos surogatais (komunistinė moralė, partinė sąžinė, proletkultas, klasių kova, tautų draugystė (rusifikacija). O vadovą visuomenė nori matyti į save panašų asmenį, nenori, kad asmenybė būtų iškili (lygybės sindromas), kad asmenybė judintų iš tūno-jimo, skatintų siekti idealų, grįžti į tikrosiomis vertybėmis grindžiamą gyvenseną.

Pirmasis ir tikrasis atkuriamos ir atkurtos Lietuvos valstybės vadovas buvo Vytautas Landsbergis. Jis buvo Atkuriamojo Seimo prezidiumo pirmininkas ir kartu ėjo tuo metu dar neįteisintas, tačiau realiai egzistavusias Prezidento pareigas. Valdančiosios Seimo daugumos ir prezidento Valdo Adamkaus gėdai (tiesa, pastarasis klaidą vėliau bandė taisyti, tačiau nesėkmingai), V. Landsbergis iki šiol buvusių valstybės vadovu formaliai nepripažintas, nors lietuvių tauta tikresnio ir ryškesnio, gyvenančio ir veikiančio tikrųjų vertybių skalėje, labiausiai nepriklausomybei nusipelnusio už jį vadovo iki šiol neišvydo.

Visuomenė

Sovietų Sąjungoje pilietinės (?) visuomenės nebuvo: buvo „sovėtskij narod“, – tarybinė liaudis. Todėl tą imperinę valstybę sudarė ne pilietinė visuomenė, o jos valdžia, ir ta valstybė su Kovo 11-ąja pradėjo griūti, o liaudis

griūčiai nesipriešino, neišėjo į gatves, nestojo valdžioje sukoncentruotos valstybės ginti, jos išsaugoti. Būtų neteisinga tvirtinti, kad sovietinei liaudžiai prilygo lietuviška liaudis. Pirmoji Lietuvos respublika pilietinės visuomenės nespėjo suformuoti, tačiau pilietį išugdė. Raudonajam tvanui užplūdus, pilietinė visuomenė formavosi miškuose, partizanų bunkeriuose, kaimo gryčiose. Reikia pripažinti, kad pilietiš-kumo didžiajai tautos daliai užteko išeiti į Baltijos kelią ir patvirtinti laisvės siekį, jo užteko atgavus nepriklausomybę ginti Seimą bei kitus valstybei svarbius objektus, aukotis. Neabejoju, jei būtų smurtu atimta nepriklausomybė, pilietinis pasipriešinimas būtų apėmęs visą šalį. Itin atsakingais tautai ir valstybei momentais visuomenė pilietškumą parodo, gaila, kad mūsų kasdienybėje jo pritrūksta. Deja, liaudies virsmui pilietine visuomene valstybinės institucijos pastangų nededa, priešingai, per tokius istorikus, kaip E. Gudavičius, A. Bumblauskas, A. Nikžentaitis, N. Putinaitė brukte bruka tautai nepilnavertiškumo kompleksą. Ir tai daroma sąmoningai, nes tokia liaudimi galima manipuliuoti, nukreipus ją į interesų dirvonus, per rinkimus laimėti balsus, išlikti valdžioje.

Rinkimai

Demokratinį valdymą numato demokratiškai, išreikšiantys piliečių daugumos valią, rinkimai. Valia gali būti gera, bloga, bet gali jos visai nebūti. Valią gali reikšti tik veiksnus, sąmoningas pilietis, nes valia grindžiama analize, lyginimu, vertinimu. Jei valstybės gyventojas tik formalus pilietis, jei jis nesusipažinęs su pagrindiniu valstybės įstatymu – Konstitucija, kurą labai retas rankose laikė, jei jis nėra įsisa-moninę savo teisių, pareigų ir atsakomybės, jei jam neaiškūs renkamųjų vertinimo kriterijai, (Nukelta į 5 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)
NETIKRUMAIS...

jis gali reikšti tik emocijas, o ne valią, balsuoti tik sukeltų emocijų pagrindu. Visokios „švytuoklės“, netikėtumai, neprognozuojami posūkiai rinkimuose, ubagų juokdarių, kolaborantų ir kitokių politinių nulių išrinkimas yra „liaudės“ emocijų, o ne pilietinės visuomenės valios išraiška. Emocijoms sukelti, rinkėjams patraukti taikomos pilkosios bei juodosios technologijos ir net modernioji magija, todėl be reikalo daugelis mojuoja Seimo ar savivaldybės nario mandatu, neva suteiktu tautos valia. Tepriededa tas mosikuotojas ranką prie širdies ir nors sau prisipažįsta, kad mandatą iškaulijo sukeltų emocijų dėka. Kol rinkimai vyksta per emocijas, jie nėra tikri rinkimai, o tik jų regimybė.

Valstybė

Jei tvirtinama, kad netikros partijos, netikri vadovai, netikra pilietinė visuomenė, netikri rinkimai ir netikri išrinktieji, savaime kyla klausimas: ar tikra valstybė? Iškart atsakysime – dar netikra. Teiginiui patvirtinti argumentų – daugybė. Paminėsime kai kuriuos.

Valstybė, užuot skyrusi lėšas ir pastangas visuomenei, kuri ir sudaro valstybę, šviesti bei ugdyti, tas lėšas skiria bilietams į valdžias išsipirkti (parama partijoms, rinkimų kampanijoms ir t. t.). Valstybė toleruoja ir skatina viešąją korupciją (įmonių, organizacijų ir privačių asmenų) – paramą kandidatams į valdžias, kad jos pagalba pastarieji keltų emocijas, pirktų piliečių balsus, o patekę į valdžias tarnautų ne rinkėjams, o rėmėjams.

Tikra valstybė gerbia ir švenčia valstybines šventes, švenčių dienomis prie valstybinių ir privačių pastatų kelia vėliavas. Liberalų iniciatyva Seimo valdančioji dauguma šią priedermę sėkmingai ištrynė.

Netikroje valstybėje valdžios vyrai ir moterys – liaudies tarnai – gauna dešimtis kartų didesnius atlyginimus už šeimininkės, pilietinės visuomenės narius.

Tikra valstybė rūpinasi visuomenės dorove. Lietuvoje dorovės reikalai palikti Bažnyčiai, o valstybė, nebendradarbiaudama su Bažnyčia leidžia su dorove prasilenkiančius įstatymus, tautos ir jos valstybės piliečių dorovę smukdo.

Tikrose valstybėse nelojaliai piliečiui užimti atsakingas valstybines pareigas teisė ribojama. Lietuvoje tokio ribojimo nėra; aukščiausiose postuose pasilikusi daugybė vakarykščių tautos prievartau-

KĘSTUTIS GIRNIUS: PASAKIŠKA „ŠIMTMEČIO AFEROS“ PABAIGA

Lietuva turi kuo džiaugtis. „Leo LT“ bus galutinai sunaikinta sparčiai, be bylų ir teismų bei už absoliučiai minimalią kainą.

Vyriausybė ir „NDX energija“ pasirašė sutartį, pagal kurią „NDX energija“ gaus 680 mln. litų, o valstybė išpareigojo teisiškai nebesiaiškinti įmonės veiklos „Leo LT“. Grįžtama į padėtį, kuri egzistavo ne 2008 metais, kai „Leo LT“ buvo sukurta, o 2003-iaisiais, kai „NDX energija“ privatizavo „VST“ už tą pačią 680 mln. litų sumą. Geresnio sprendimo beveik neįmanoma įsivaizduoti.

Dažnai rašoma, kad paprasti piliečiai neturi jokios galios. Galingi verslo klanai ir jų talkininkai valdžioje bei žiniasklaidoje esą gali Lietuvos žmonėms primesti savo valią, prastumti tik sau naudingus nutarimus, nepaisydami žmonių nepasitenkinimo ir pasipiktinimo. O jeigu kultų protestų banga, jie žino, kad ji greit išseks nieko nepasiekusi.

„Leo LT“ buvo įžūliausias valdžios ir verslo klanų projektas. Neklydo tie, kurie vadino „Leo LT“ kūrimą „šimtmečio afera“. Tuometis premjeras Gediminas Kirkilas pripažino, kad įstatymo projektą parengė jame dalyvaujanti „NDX energija“. Vyriausybė taip dažnai nusileisdavo „NDX energijos“ spaudimui, kad susidarė įspūdis, jog pelno siekiantis projekto dalyvis, o ne pati Vyriausybė buvo įstatymo rengimo varomoji jėga. „NDX energija“ išsikovojo geresnes sąlygas ir didesnę akcijų paketą. Per derybas buvo pažeidžiami galiojantys įstatymai, kurie tik vėliau patikslinti, kad atitiktų jau sukurta tikrovę. Prezidentas Valdas Adamkus

tojų, kurie galimai tebetarnauja kitai valstybei.

Iš valstybės, kurioje pilietis yra visapusiškai saugus, pastarasis nebėga, nesižudo. Iš Lietuvos bėga, žudosi.

Netikrumams mūsų valstybėje, valstybės valdymo ydoms ir grimasoms išvardinti jaučio odos neužtektų, bet jų nematyti, dangstyti ar nutylėti – nevalia. Ir ne paverkšlenimo dėlei. Įvardijus, paviešinus negeroves, galima jas šalinti, jų vengti. Nors ir ydingu, netikrumais pertekusiu, tačiau demokratiniu būdu. Kitokio pasirinkimo, deja, neturime

Tarus, kad valstybė dar netikra, kartu teigiame, kad valstybė jau turime.

Taigi reikia džiaugtis atkurta nepriklausomybe, kurti ir tvirtinti tikrąją valstybę.

ne tik nemėgino sustabdyti šios neskaidrios aferos, bet ją net palaimino.

„Leo LT“ likimas rodo, jog **protestai ne visada būna bevaisiai**, galima ištaisyti klaidas ir pakeisti nevykusius politinius sprendimus, kad piliečiai nėra tokie bejėgiai, kaip kartais vaizduojami ar patys įsivaizduoja. Akivaizdus žmonių nepasitenkinimas suvaidino didelį vaidmenį, lemiant „Leo LT“ žlugimą. Nors neįmanoma konkrečiai nustatyti, kiek rinkėjų nusigręžė nuo socdemų ir šios koalicijos partnerių dėl „Leo LT“ kūrimo, manyčiau, kad gana daug. Bent tiek, kad Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai galėjo sudaryti valdančiąją koaliciją be socdemų, kurie niekada nebūtų sutikę naikinti „Leo LT“.

„NDX energijos“ valdybos pirmininkas Ignas Staškevičius tvirtino, kad „dalyvavimas projekte buvo didelė klaida, atnešusi milžiniškų materialinių ir didžiulių neturtinių nuostolių, kuriuos sunku išmatuoti“. Apie materialinius nuostolius šiek tiek vėliau. Tie neturtiniai nuostoliai buvo „Maximos“ gero vardo netekimas. „Maxima“ visada turėjo savo kritikų, bet daugelis ją laikė gera ir veiksminga bendrove, gal net didžiavosi, kad naujai sukurta įmonė gebėjo sėkmingai varžytis ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

„Leo LT“ kūrimas pakeitė „Maximos“ įvaizdį. Jos pagrindiniai akcininkai buvo vaizduojami kaip savanaudžiai plėšikai, kurie beatodairiškai siekė praturtėti Lietuvos žmonių ir valstybės sąskaita. Mažmeninės prekybos bendrovei geras jos vardas ir švarus munduras turi neįkainojamą vertę. „Maximai“ svarbu juos susigrąžinti net finansiškai nuostolingomis sąlygomis. Prieita prie išvados, kad pinigai yra ne tokie svarbūs negu Vyriausybės pripažinimas, jog „NDX energija“ nepažeidė kokių nors įstatymų, teisės aktų ir apskritai elgėsi sąžiningai steigdama „Leo LT“ ir dalyvaudama jos valdyme.

Pergalės laurais gali dalytis „Leo LT“ kūrimo kritikai, dabartinė Vyriausybė ir prezidentė Dalia Grybauskaitė. Kritikai pirmieji atkreipė dėmesį į „Leo LT“ kūrimo neskaidrumą, atkakliai argumentavo, kad naujasis gigantas naudingas privačiam investuotojui, o ne valstybei, ir nenuleido rankų, kai opozicinės partijos buvo linkusios susitaikyti su esama padėtimi. Prezidentė D. Grybauskaitė nuosekliai ir nedviprasmiškai

Sodutė, lietuvių tautinis šokis, lino raižinys. *Dail. Juozas Sodaitis.*

siekė sutarties panaikinimo, dramatiškai reikalaujama, kad po dviejų mėnesių, kai ji perims prezidento postą, „visi sprendimai (dėl „Leo LT“ naikinimo) būtų ant mano stalo.“

Vyriausybė sužaidė puikiai. Jei ji būtų pasidavusi radikalų raginimams nedelsiant „išardyti“ bendrovę arba primesti kitą vienašališką sprendimą, „NDX energija“ būtų galėjusi kreiptis į tarptautinį arbitražą ir veikiausiai laimėti. Priekaištai, kad sumokėta suma yra per didelė, iš piršto laužti. I. Staškevičius netirštino spalvų, kalbėdamas apie milžiniškus materialinius nuostolius. Nors ir grąžinta tiek pat pinigų, kiek įmokėta, reikia prisiminti, kad per tuos šešerius metus dėl infliacijos pinigų vertė smuko gal net 30 procentų. Tad grąžinta gerokai mažiau. Nereikia užmiršti ir investicijos galimybių sąnaudų (angl. *opportunity costs*) - būtų buvę galima kitur ir pelningiau panaudoti pinigus, kurie buvo bergždžiai investuoti į „NDX energiją“.

Kai kurių netenkina Vyriausybės nutarimas pripažinti, kad kurdamas „Leo LT“ įmonė nepažeidė jokių teisės aktų ir elgėsi sąžiningai. Atseit, tokio neliečiamumo suteikimas nesiderina su teisinės valstybės normomis. Verta prisiminti du dalykus. Pirma, vargu ar „NDX energija“ ryžtųsi praryti tokius milžiniškus nuostolius be šios garantijos.

Antra, **neužmirškime stulbinamo Lietuvos teisėsaugos organų neveiksmingumo.** Jei teismai negali galutinai nustatyti, ar Artūras Zuokas buvo Abonentas, ar Darbo partija vedė juodą buhalteriją, o šimtai neskaidrių privatizacijų lieka neišaiškintos, naivu tikėtis, kad šiuo atveju įvyks stebuklas ir teisėsaugos organai dirbs veiksmingai? Dabar svarbu galutinai baigti visą šį reikalą.

Reikia teigiamai įvertinti ir „NDX energijos“ nutarimą nusileisti, nesibylinėti ir susitaikyti su dideliais nuostoliais.

Taip liūdnei prasidėjusi „šimtmečio afera“ negalėjo baigtis geriau.

„Džiaugiuosi, kad atvirai deklaruojama, su kuo turime reikalą“

Prezidentė Dalia Grybauskaitė sakė besidžiaugianti, kad naujai kuriama ir palankumą Rusijai demonstruojanti Kazimiro Prunskienės partija „viską atvirai deklaruoja“, nes visiems tampa aišku, „su kuo turime reikalą“.

Apžvalgininkai K. Prunskienės Lietuvos liaudies sąjungą, kuri surengė steigiamąjį suvažiavimą, sieja su prorusiškėmis jėgomis.

Steigiamajame suvažiavime dalyvavęs Rusijos Dūmos Tarptautinių reikalų komiteto vadovas Konstantin Kosačiov sukritikavo Lietuvos politinę sistemą.

bernardinai.lt

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras

2009 gruodžio 11 d.

Brangūs tautiečiai,
Mieči pasaulio lietuviai,

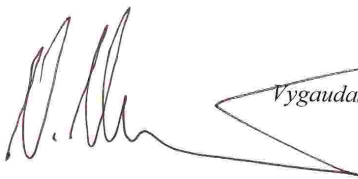
Baigiasi 2009-ieji. Mūsų atmintyje jie ilgam liks pažymėti iškilia Lietuvos 1000-mečio sukaktimi. Pasidžiaugsime, kad šiais metais mes taip dažnai buvome kartu: iš širdies visi giedojome tautinę giesmę, sekėme Lietuvą skelbiančių Ambersail buriuotojų žygį, dainavome ir šokome Lietuvos 1000-mečio dainų šventėje ir diskutavome užsienio lietuvių verslo forume.

Praėję metai nebuvo lengvi Lietuvai. Kitąmet visų mūsų laukia ir didelis iššūkis – dar kartą įrodyti pasauliui, kad nepriklausoma Lietuvos valstybė, kurios atkūrimo 20-metį visi visame pasaulyje minėsime 2010-aisiais, yra brandi, gyvybinga ir gebanti savarankiškai surasti kelią į tolesnę pažangą, jos žmonių gerovę. Prieš 600 metų Žalgirio mūšio lauke lietuviai šventė neeilinę karinę pergalę. Šiandien mums duodama proga įrodyti, kad esame verti tautos, kurios nepalaužia nei išorės prieštai, nei vidaus sunkumai, vardo.

Lietuvai reikia visų mūsų, Lietuvoje ir pasaulyje, patyrimo, entuziazmo ir vienybės. Esame skirtingi, bet siejame geriau pažinti ir suprasti vieni kitus, esame vieni kitiems brangūs ir reikalingi. Esame viena bendruomenė, viena šeima.

Mielieji,
Artėjančių Šv. Kalėdų proga linkiu Jums visiems šilumos, santarvės ir ramybės Jūsų namuose ir širdyse.

Nuoširdžiai,

 Vygaudas Ušackas

Pasaulio lietuvių bendruomenė
LR Seimo III rūmai, 215 k.
Gedimino pr. 53
LT-01109 Vilnius
LIETUVA

LIETUVOS
TOKŠTANTMETIS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba, artėjančių švenčių proga, sveikina Sąjungos Tarybos garbės narius, skyrių valdybas, laikraščio „Dirva“ leidėją, „Naujoji Viltis“ draugijos valdybą, „Dirvos“ redakcijos darbuotojus ir visus skaitytojus ir rėmėjus.

Linkime linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujųjų 2010 Metų!

Petras Buchas
Eugenijus Bartkus
Jonas Variakojis
Irena Dirdienė
Oskaras Kremeris

UŽSIENYJE GYVENANTYS LIETUVOS PILIEČIAI GALI LENGVIAU PASIKEISTI PASĄ LIETUVOJE

Lietuvos piliečiai, kurie yra deklaravę išvykimą iš Lietuvos, grįžę į Lietuvą dėl paso išdavimo ar keitimo gali kreiptis ne tik į Migracijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniuje, bet ir į bet kurią migracijos tarnybą jiems patogioje vietoje.

Supaprastinta paso išdavimo tvarka užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams, kurie dėl paso išdavimo ar keitimo kreipiasi laikinai atvykę į Lietuvą, taikoma nuo 2009 m. gruodžio 1 dienos, kai įsigaliojo atitinkamas vidaus reikalų ministro Raimundo Palaičio įsakymas.

Pasas migracijos tarnyboje gali būti išduotas ar pakeistas

ir skubos tvarka. Naująjį pasą Lietuvos pilietis galės atsiimti toje pačioje migracijos tarnyboje, kuriai jis pateikė prašymą išduoti arba pakeisti pasą. Pilietis, pateikęs dokumentus dėl paso išdavimo ar keitimo Lietuvos konsulinei įstaigai užsienyje, gali atsiimti pasą ir Migracijos departamente Vilniuje arba Lietuvos konsulinėje įstaigoje užsienio valstybėje, kuriai pasas siunčiamas per Užsienio reikalų ministerijos Konsulinę departamentą.

Naujai išduotą pasą taip pat gali paimti piliečio įgaliotasis asmuo, pateikęs įgaliojimą ir savo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

LR URM inf.

TAUTOS ATSKYRIMAS NUO MOKSLO: KAM NAUDINGAS?

Dr. Algimantas Liekis

IV.

Bet jei jie ir nebūtų buvę signatarais, be abejonės būtų išlikę mūsų istorijoje už savo darbus mokslo, kultūros, lietuvių gynimo ir kituose baruose.

3. Jau porą dešimtmečių turime Nepriklausomą valstybę. Bet kodėl vėl vyrauja pataikūniškumas galingiesiems šalyje ir užsienyje, kodėl vėl beveik nesigirdi mūsų mokslininkų ir kitų inteligentų balsų dėl mūsų Tautai ir Valstybei kylančių problemų, jų sprendimo? Ar ir vėl, pavyzdžiui, mokslininkai neturi galimybių saviraiškai, dirbti mūsų Tautos ir Nepriklausomybės stiprinimo labui?

Žinoma, nelygintini dabartiniai Nepriklausomybės metai su okupacijų. Šiandien nepriklausomoje Lietuvoje galima be represijų baimės ką norima kalbėti ir rašyti, kur norima keliauti ir pan. Tačiau, jei paimsime mokslą, jis šiandieną ypač nuvertintas. Ir beveik, kaip kadaise ir LDK laikais, beveik negirdėti mokslininkų, mokslo ir meno autoritetų balso Tautai

ir Nepriklausomybei svarbiais klausimais. Mūsų Seime, Vyriausybėje šiandieną dažnai priimami sprendimai remiantis ne mokslo analize, mokslininkų rekomendacijomis, o tik dažniausiai paleidus valdančios daugumos „balsavimo mašiną“. O jei sovietmetyje panašiai „mašinai“ svarbiausiu argumentu būdavo paskutinio „SSKP suvažiavimo“ ar SSKP plenumo direktyvos bei „draugo...“ išsakytos „genialiausios“ mintys, tai dabar dažniausiai – Europos Sąjungos direktyvos, kokio veikėjo iš Vakarų ar vietinio vaduko nuomonė.

Tad neatsitiktinai neretas, stebintis televizijoje Seimo ar Vyriausybės posėdžius, ima manyti, kad Lietuva nebeturi Nepriklausomybės, kad ne lietuvių Tauta kaip nurodyta Konstitucijoje yra Valstybės suverenas ir šeiminkė, o krašte nebėra ir rimtų mokslininkų, nes tik lyg viską žino ir išmano Briuselio ponai ar iš už Atlanto, kad visai nebesvarbu, o gal net kenksminga kelti ir rūpintis tautiškuo, lietuvių puoselėjimo,

Nepriklausomybės stiprinimo problemas.

Kiek mes teisingai nesmerktume sovietinę okupaciją, bet turime pripažinti, kad jos metais tegu daugeliu atveju ir formaliai stengtasi visiems sprendimams suteikti „mokslinį atspalvį“, tad ir mokslininkų patikimasis elitais ne tik būdavo sodinamas partinių suvažiavimų ir plenumų prezidiumuose, bet neretai ir pateikdavo tyrimų išvadas apie vieną ar kitą nagrinėjamą problemą, nors, žinoma, dažniausiai tik turėdavo „moksliška“ pagrįsti kai kurių „TSKP CK ir vyriausybės“ nutarimų tariamą genialumą - mokslas skelbtas „partijos tarnaitė“. Bet nemažai kas iš mokslininkų, atiduodami duoklę partinei ideologijai, parengė daug ir visos Lietuvos ekonomikos ir kitų sričių plėtojimo projektų, kurių nemaža dalis, pavyzdžiui, kaip regioninio išplanavimo, mokslo ir pramonės šakų ugdymo ir kitos, daug prisidėjo prie to, kad Lietuva nebuvo taip surusinta, kaip, pavyzdžiui, Latvija, kad buvo sukurta daug ir moderniausia technika kuriančių ir gaminančių įmonių, pagaliau atominė energetika. Tačiau, kaip sakytą, šiandieną valdžion patekusieji, matyti, ne-

retai ima manyti, kad gautas postas padaro juos ir viską išmanančiais. Tad ir negaili pastangų, kad būtų pritariama tam, kas naudinga tik jiems ar jų klanui, o ne visai Lietuvai, Tautai. Beje, panašiai elgdavosi ir nemaža dalis Lietuvos valdančiųjų - šviesuolių prieš paverčiant galingąją Lietuvos valstybę Lenkijos provinciją, o po to ir atvedus ją prie žlugimo – savas dvarelis, sava gerovė dažnam ir anuometiniam šviesuoliui – valdančiajam buvo svarbiau už Tautos ilgą amžių mokslą, Lietuvos savarankiškumą išsaugojimą.

Šiandieną neskaitina, pavyzdžiui, ir mokslininkų spęsti Tautai ir Nepriklausomybei aktualiausių problemų ir kai kurie galiojantys juridiniai aktai. Paimkime kad ir neseniai Seimo patvirtintąjį Mokslo ir studijų įstatymą. Jo lygmuo tiek mokslotyriui, tiek teisiniu požiūriu yra labai diskutuotinas, kaip, beje ir kiti dabar veikiantys mokslą ir mokslinę kūrybą bei jos rezultatų vertinimą reglamentuojantys aktai:

Mokslo ir studijų įstatyme neapibrėžta „mokslo“ samprata, bet iš potekstės ir gretutinių nuorodų galima suvokti, kad mokslo plėtotę, jo politiką kaip ir sovietmety, diktuos Seimas (mokslas –

SSKP tarnaitė, kaip minėta buvo nuolat nurodoma sovietmetyje). Bet ir dabar, atrodytų, kad nemažai seimūnų mano, kad jie atėjo amžiams ir, kad mokslo raidą lemia tik jie, valdantieji? Beje, tik kaip valdžios valios vykdytoja, savotiška ministerija pagal Įstatymą nurodoma ir Lietuvos mokslo taryba. Tai ji ir pati rašo, pavyzdžiui, savo „2009 – 2011 metų strateginiame veiklos plane“: „Taryba – valstybės biudžetinė įstaiga, kurią Vyriausybės teikimu steigia (...) ir Vyriausybės siūlomus narius tvirtina Seimas. Taryba yra atskaitinga Seimui ir Vyriausybei...“ Dar daugiau, pavyzdžiui, Įstatymo 3 skyriaus 13 str. nurodyta, kad „Lietuvos mokslo tarybos vienasmenis valdymo organas yra Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas“. Tad tie, kuriems teko dalyvauti prieš porą dešimtmečių prie Nepriklausomybės išsikovojančios Lietuvos mokslo valdymo sistemos sukūrimo (jų tarpe ir šių eilučių autoriui) prisimena, kad buvo parengti projektai, kaip išvaduoti ir mokslą nuo biurokratų, padaryti, kad jis pirmiausia tarnautų Tautai ir Nepriklausomai valstybei, tad ir buvo pasiūlyta įsteigti mokslo tarybą.

(Bus daugiau)

Čikagos lietuvių „Seklyčioje“ kiekvieno trečiadienio popietę vyksta pobūviai, kurių metu rodomos filmos bei vaizdai iš Lietuvos tautinių švenčių, koncertų ir kitų kultūrinių renginių. Dažnai čia kalba įvairių sričių kultūrininkai, medikai, visuomenininkai ir kiti profesionalai. Nuotraukoje vieno tokio pobūvio metu Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Čikagos miesto tarybos narė Loni Lane ir JAV Lietuvių Bendruomenės Prezidiumo pirmininkas Juozas Polikaitis. *Z. Degučio nuotr.*

CHICAGO, IL

Paskirta LRD premija

Lietuvių rašytojų draugija 2008 m. literatūrinę premiją paskyrė poetei Aldonai Veščiūnaitei (Janavičienei). Premijos mecenatas - Lietuvių fondas.

Aldona Veščiūnaitė gimė Alytuje, Dainavos krašte, 1923 metų sausio 12 d. Alytuje baigusi gimnaziją, studijavo Vilniaus dailės akademijoje.

Priartėjus frontui prie Vilniaus, išvyko į Vokietiją. Freiburge baigė Menų ir amatų mokyklą (Ecole des Arts et Metiers), tapybos klasę.

A. Veščiūnaitės eilėraščių išspausdinta almanachuose ir antologijose, tarp jų antologijoje „Po Pietų Kryžium“ (Vilnius, 1990).

Nuo 1950 m. poetė gyvena Australijoje, Sidney mieste.

Filmas „Duburys“ vieši Čikagoje

Čikagoje rengiami naujo lietuviško vaidybinio filmo „Duburys“ pagal Romualdo Granausko romaną premjeriniai seansai ir susitikimai su JAV viešinčiu filmo režisieriumi Gyčiu Lukšu.

Gruodžio 17 d. filmas su angliškais subtitrais buvo rodomas Jaunimo centro kavinėje, gruodžio 18 d. žiūrovai kviečiami į Pasaulio lietuvių centrą, o vėliau filmo seansas vyko Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Primenama, kad „Duburys“ atstovauja Lietuvai Amerikos kino akademijos 2009 metų „Oskarų“ nominacijose geriausio filmo užsienio kalba kategorijoje. Neseniai šis filmas buvo rodomas ir pirmą kartą Niujorko šiuolaikinio meno muziejuje (MoMA) sureng-

toje nepriklausomos Lietuvos kino filmų retrospektyvoje. „Duburys“ pristatytas šių metų Lietuvos kinematografininkų sąjungos premijai kaip vienas iš geriausių pastarųjų metų kinematografinių kūrinių.

Vaidybinis ilgo metražo filmas „Duburys“ - tai drama, sukurta pagal Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Romualdo Granausko to paties pavadinimo romaną. Filme per pagrindinio personažo gyvenimo istoriją atskleidžiamas jauno žmogaus gyvenimo dramatismas, iškeliama likimo ir pasirinkimo, kai nėra iš ko rinktis, klausimas. Personazai išgyvena savo asmenines dramas, kurias dar labiau sustiprina socialinė sovietmečio beprasmybė ir neviltingas.

Pagrindinį filmo personažą Juozapą Gaučį įkūnija kine debiutavęs aktorius Giedrius Kiela, dvi jo mylimas moteris - Klavą ir Mašką - vaidina rusakalbės aktorės iš Ukrainos Jevgenija Varenica ir Oksana Borbat. Šiame filme sukurti aktorių vaidmenys buvo įvertinti „Sidabrinės gervės“ kino apdovanojimuose - O. Borbat pripažinta geriausia aktores, Vladimiras Jefremovas ir Jūratė Onaitytė tapo geriausiais antro plano aktoriais.

Filmo operatoriaus Viktoro Radzevičiaus darbas taip pat pripažintas tarptautiniu mastu - neseniai Taline vykusiam kino festivalyje „Black Nights“ filmas „Duburys“ pelnė apdovanojimą už geriausią operatoriaus darbą.

OLANDIJA

Lapkričio 15 dieną Hagoje Lietuvos ambasadoje Nyderlanduose vyko metinis Olandijos lietuvių bendruomenės (OLB) susirinkimas, kurio metu išrinkta naujoji bendruomenės valdyba ir jos pirmininkė.

Susirinkusiuosius pasveikinęs ambasadorius V. Verba pasidžiaugė bendruomenės nuveiktais darbais, jos indėliu į lietuviybės puoselėjimą ir palinkėjo entuziazmo, ryžto ir sutelktų pastangų planuojant veiklą ir įgyvendinant užsibrėžtus tikslus. Pasak ambasadoriaus, bendradarbiavimas su OLB visada buvo ir bus ne tik kasdienės veiklos dalis, bet ir vienas iš ambasados veiklos prioritetų, tad parama ir dėmesys bendruomenės poreikiams dabartinėmis sąlygomis bus dar labiau sutelktas.

KVIEČIAME Į ŠVENTĘ

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia visus rengtis dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo – Kovo 11-osios šventėje Čikagoje, kuri įvyks 2010 m. kovo 21 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Šventės metu bus minimas „Dirvos“ laikraščio 95 metų jubiliejus, Tautinės sąjungos 60 metų veiklos sukaktis, grožinės literatūros konkurso laureatų paskelbimas ir premijų įteikimas. Daugiau sužinoti šiuo metu galima paskambinus šiais telefonais: 708-422-6514 ir 773-585-8649.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Mieli tautiečiai,

2009-12-17

Sveikinu jus su Šventomis Kalėdomis ir artėjančiais Naujaisiais 2010-aisiais Metais. Linkiu šį susikaupimo metų pajusti gyvenimo pilnatvę, pasidžiaugti prasmingais praėjusių metų darbais, apmąstyti ateities planus. Tegul gražiausioji metų šventė pripildo jūsų namus šviesos ir šilumos, tegul santarvė lydi visus jums artimus ir brangius žmones: tiek sėdinčius prie šventinio stalo kartu su jumis, tiek tuos, kurie šiuo metu toli.

Baigiantis 2009-iesiems kviečiu atsi-
gręžti ir dar kartą prisiminti, kaip iškiliai paminėjome Lietuvos tūkstantmečio sukaktį – kiek daug gražių renginių surengta, kiek prasmingų projektų įgyvendinta, kiek kartų pabūta drauge. Naujaisiais 2010-aisiais vėlgi minėsime net keletą iškilų datų – nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtąsias metines, Žalgirio mūšio 600-metį, Durbės mūšio 750-ąją sukaktį. Švęskime jas taip pat kūrybingai ir iškilmingai, kaip tai darėme šiemet.

Naujaisiais metais linkiu jums nestokoti stiprios sveikatos, energijos, kūrybingumo, kantrybės ir optimizmo. Tegul 2010-ieji būna kupini vilties, šviesos bei gerų pasikeitimų.

Nuoširdžiai jūsų,

Skaistė Aniulienė
Generalinė konsulė

Bendruomenės nariams perskaityti Seimo Pirmininkės Irenos Degutienės ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus Algirdo Daunoravičiaus sveikinimai.

Susirinkimo metu bendruomenės nariai apžvelgė šiais metais nuveiktus darbus, įgyvendintus projektus, aptarė kitų metų planus ir išrinko naująją OLB valdybą ir valdybos pirmininkę. Naująją valdybos pirmininke tapo aktyvi bendruomenės narė Asta Helsper-Balčiūnaitė. A. Helsper-Balčiūnaitė pažymėjo, kad bendruomenė visų pirma reikalinga žmonėms, kurie domisi Lietuva, nenori pamiršti savo šaknų ir nori palaikyti ryšius su Nyderlanduose gyvenančiais lietuviais, tad bus siekiama skatinti tautiečius aktyviau įsijungti į bendruomenės veiklą, kad būtų galima išlaikyti ir puoselėti lietuviybę. A. Helsper-Balčiūnaitė dirba INHolland universiteto dėstytoja, 2009 metų spalio 8 dieną jai suteiktas Leidenos universiteto mokslų daktarės laipsnis,

o į OLB veiklą ji įsitraukė nuo 1996 metų

OLB savo veiklą pradėjo dar 1951 metais, kai po Antrojo pasaulinio karo lietuviai emigrantai ėmė megzti tarpusavio ryšius. Tuo metu nedidelė bendruomenė vienijo penkiolika narių, o jai vadovavo pirmoji pirmininkė Mirga van Spanje-Augustaitytė. Šiuo metu vis auganti OLB jungia apie septyniasdešimt narių, o į bendruomenės renginius susirenka daugiau kaip šimtas žmonių. OLB veikloje dalyvauja Nyderlanduose gyvenantys lietuviai ir jų šeimos, į veiklą įtraukiami ir Lietuva besidomintys olandai. Jau gražia tradicija tapo kasmet OLB drauge su ambasada rengiami Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimai, Kalėdų šventės, kultūros ir meno renginiai. OLB buria panašių interesų ir pomėgių žmones: šiuo metu sėkmingai veikia jaunimo, menininkų, mažųjų draugų, poezijos klubai, bendruomenė dalyvauja labdaros projektuose.

FOR RENT

**EUCLID 200th Street unit for rent –
Downstairs, 1 bedroom, living room,
new kitchen, dinette & bathroom.**

\$200.00/month rent

**Call Mr. Powers for information
(216) 409-8555**

Lietuvos Respublikos prezidentė D. Grybauskaitė rado bendrą kalbą su Prancūzijos prezidentu N. Sarkozy ir brite C. Ashton viršūnių susitikime Briuselyje.

www.president.lt

DĖL R.PAKSO SKUNDO PRIEŠ LIETUVĄ

Ar priimti nagrinėti atstatydinto Lietuvos prezidento, dabartinio europarlamentaro Rolando Pakso skundą prieš Lietuvą, spręs Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) Didžioji kolegija.

Teisingumo ministerija pranešė, kad EŽŽT ją informavo, jog byla R.Paksas prieš Lietuvą nagrinėjanti 7 teisėjų kolegija gruodžio 1-ąją nutarė savo jurisdikciją perleisti teismo Didžiajai kolegijai.

Pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, teisėjų kolegija gali perleisti bylą nagrinėti Didžiajai kolegijai bet kuriuo metu iki sprendimo priėmimo. Tos sprendimas priimamas, kai byla yra itin sudėtinga arba kai klausimo svarstymas kolegijoje gali sąlygoti nesuderinamą su ankstesniu teismo sprendimu rezultatą.

Strasbūro teismas yra pranešęs, kad šioje studijoje jis spęs tik dėl pareiškėjo skundo dėl esą pažeistos teisės į laisvus rinkimus priimtino.

R.Paksas prieš penkerius metus kreipėsi į Strasbūro teismą skųsdamasis, kad Lietuvoje buvo padaryti teisės aktų pa-

keitimai, uždraudžiantys jam kandidatuoti į parlamentą.

2004 metais Konstitucinis Teismas pripažino, kad R.Paksas sulaužė duotą priesaiką, o priesaiką sulaužęs asmuo nebegali eiti jokių valstybinių pareigų, reikalaujančių duoti priesaiką.

Atstatydintas prezidentas EŽTT taip pat skundėsi, kad jam apribotos galimybės dalyvauti prezidento rinkimuose, tačiau Strasbūro teismas, remdamasis Konvencijos nustatytais nepriimtino kriterijais, šį skundą atmetė pirminio nagrinėjimo metu.

R.Paksas prezidentu buvo išrinktas 2003 metų sausio 5 dieną. 2004 metų balandžio 6-ąją po Seime inicijuoto apkaltos proceso už Konstitucijos pažeidimus bei priesaikos sulaužymą R.Paksas buvo pašalintas iš prezidento pareigų.

2007 metų vasarį partijos „Tvarka ir teisingumas“ pirmininkas R.Paksas buvo išrinktas į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą, o šiemet - į Europos Parlamentą. **Tai vienintelės renkamos pareigas, kurias gali eiti priesaiką sulaužęs asmuo.**

bernardinai.lt

V. URMANAI SUTEIKTAS MENO TITULAS

Austrijos sostinėje Vienoje operos solistei Violetai Urmanai suteiktas garbin-gas Austrijos kamerinės dainininkės (Osterreichische Kamersangerin) titulas.

Vienos valstybinėje operoje iškilmės vyko gruodžio 15 d. Valstybinės reikšmės titulas Austrijoje skiriamas iškiliams atlikėjams. Kandidatūras šiam apdovanojimui teikia Austrijos federalinės ministerijos, o nominuotųjų kandidatūros yra svarstomos Austrijos prezidentūros apdovanojimų komisijoje.

V. Urmana 1996 metais

debiutavo Vienos valstybinėje operoje Eboli vaidmeniu G. Verdi operoje „Don Carlo“. Šioje scenoje solistė yra dainavusi iš viso 13 įvairių partijų 90-yje operos spektaklių, taip pat dalyvavo G. Verdi „Requiem“ atlikime 2001 m. ir šventiniame Vienos operos koncerte 2005 m., skirtame šio teatro veiklos atnaujinimo 50-mečiui.

Apdovanojimo išvakarėse V. Urmana Vienos operos scenoje pirmą kartą dainavo savo mėgstamą Izoldos partiją Richardo Wagnerio operoje „Tristanas ir Izolda“.

LIETUVOJE – JAV SPECIALIŲŲ OPERACIJŲ EUROPOJE VADAS

Vilnius, gruodžio 16 d. Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgos (SOP), dalyvaudamos tiek tarptautinėje operacijoje Afganistane, tiek bendrose tarptautinėse pratybose, įrodė esančios išskirtinės pajėgos ir labai svarbi NATO specialiųjų operacijų pajėgų dalis, teigė JAV specialiųjų operacijų pajėgų Europoje vadas, NATO specialiųjų operacijų koordinavimo centro direktorius generolas majoras Frank J. Kisner.

Generolas majoras F. J. Kisner gruodžio 15-16 dienomis su oficialiu vizitu viešėjo Lietuvoje. Vizito metu svečias lankėsi Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų padaliniuose, susipažino su jų struktūra, užduotimis, karių koviniu rengimu, taip pat su SOP karių, tarnaujančių tarptautinėje operacijoje Afganistane, vykdymomis užduotimis.

F. J. Kisner ir jį lydinti delegacija Krašto apsaugos ministerijoje susitiko su krašto apsaugos viceministru Vytautu Umbrasu. Jis aptarė 2010 metais SOCEUR Lietuvoje ir Lenkijoje planuojamas organizuoti tarptautines specialiųjų operacijų pajėgų pratybas, kitus Lietuvos ir JAV specialiųjų operacijų pajėgų dvišalio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo dalyvaujant NATO operacijose bei stiprinant NATO bendrus pajėgumus klausimus.

LGITIC

Garsiausiose pasaulio scenose dainuojanti lietuvių solistė V. Urmana yra pelniusi ne vieną apdovanojimą, tarp jų – 2002 m. Londone suteiktą Karališkosios filharmonijos draugijos apdovanojimą. *ELTA*

LIETUVA IR PASAULIS

Baltijos šalių vadovai tikisi, kad kuriant Europos Sąjungos diplomatinę tarnybą bus išlaikytas visų šalių proporcinis atstovavimas. Pasak Prezidentės Dalios Grybauskaitės, naujosios ES narės yra susidūrusios su aukšto rango pareigūnų trūkumo ES institucijose problema. Nors joms tenkančių beveik 4000 pozicijų yra „iš principo“ užpildytos, bet aukštųjų ir aukščiausių, pavyzdžiui, generalinių direktorių postų naujosios šalys gavo nedaug, sakė valstybės vadovė.

„Dabar mes susiduriame su situacija, kad bus kuriama užsienio tarnyba ES, ir labai norėtume išvengti, kad istorija nepasikartotų, kad vadinamas geografinis balansas, tai yra visų šalių proporcinis atstovavimas, būtų išlaikytas. Todėl ir mėginame tartis, kaip siekti tikslų kartu“, - sakė D. Grybauskaitė po Baltijos šalių vadovų susitikimo surengtoje spaudos konferencijoje. Šią problemą jau yra kėlęs ir Estijos prezidentas Toomas Hendrik Ilves. Per spaudos konferenciją jis pridūrė, kad sprendžiant šiuos klausimus didelį poveikį turi Europos Parlamentas.

LR Užsienio reikalų ministerijos teikimu Vyriausybė numato priimti sprendimą nuo 2010 metų vasario 1 dienos atšaukti Iną Marčiulionytę iš Lietuvos nepaprastosios ir įgaliosios ambasadorės prie UNESCO pareigų. I. Marčiulionytė į ambasadorės pareigas Lietuvos nuolatinėje atstovybėje prie UNESCO buvo paskirta 2002 metų gruodį tuometio prezidento Valdo Adamkaus dekretu. Šiose pareigose I. Marčiulionytė tuomet pakeitė 2002 m. pavasarį mirusią rašytoją, literatūros kritikę, vertėją Ugnę Karvelis. Prieš tapdama Lietuvos ambasadore prie UNESCO I. Marčiulionytė buvo kultūros viceministrė.

Į Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizaciją (UNESCO) Lietuva buvo priimta 1991 metų spalio 7 dieną. Po metų buvo įsteigta Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija Vilniuje bei Lietuvos nuolatinė atstovybė prie UNESCO Paryžiuje. Lietuva buvo dukart išrinkta UNESCO Vykdomosios tarybos - vieno iš pagrindinių UNESCO organų, užtikrinančių šios organizacijos veiklą tarp UNESCO generalinių konferencijų, nare.

2007 m. ambasadorė I. Marčiulionytė buvo išrinkta UNESCO Vykdomosios tarybos vicepirmininke ir yra Vykdomosios tarybos biuro narė. I. Marčiulionytė buvo viena iš kandidatų į UNESCO generalinio sekretoriaus postą šimet vykusiuose šio aukščiausio organizacijos pareigūno rinkimuose. Į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą yra įtrauktos keturios Lietuvos vietovės. 1994 m. - Vilniaus senamiestis, 2000 m. - Kuršių nerija, 2004 m. - Kernavės archeologinė vietovė, 2005 m. - Struvės geodezinis lankas.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas gruodžio 17 d. Jeruzalėje atidarė trečiąjį Lietuvos garbės konsulatą. Jam vadovaus naujasis Lietuvos garbės konsulas, Izraelio ir Lietuvos prekybos rūmų federacijos pirmininkas **Amonas Dotanas**. Anot Užsienio reikalų ministerijos pranešimo, ministras A. Dotanui įteikė antspaudą ir palinkėjo, kad naujasis konsulas prisidėtų prie dvišalių Lietuvos ir Izraelio santykių, ekonominių ryšių stiprinimo.

A. Dotanas yra paskirtas vykdyti konsulines funkcijas Jeruzalės miesto konsulinėje apygardoje. Jis yra žinomas Izraelio verslininkas, įvairių verslo organizacijų pirmininkas. Konsulate garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ už ilgametį Lietuvos ir Izraelio kultūrinių ryšių stiprinimą Lietuvos diplomatinės Jeruzalės knygų mugės generalinį direktorių Zevą Birgerį.

Su oficialiu vizitu Izraelyje besilankantis ministras V. Ušackas gruodžio 17 d. taip pat lankėsi Yad Vashem muziejuje Jeruzalėje - didžiausiame pasaulyje Holokausto tyrimų centre - ir pagerbė Holokausto aukas. V. Ušackas įteikė Prezidento apdovanojimą „Už nuopelnus Lietuvai“ Yad Vashem darbuotojai Katjai Gusarov, suradusiai šimtus lietuvių, gelbėjusių žydus nuo Holokausto, kurie dabar įtraukti į Pasaulio teisuolių sąrašus.

Ministras dalyvavo Lietuvos ir Izraelio intelektualų forumė Herclijoje, didžiausios Izraelyje privačios aukštosios mokyklos Globalių tyrimų ir tarptautinių santykių centro studentams skaitė paskaitą „Lietuva: iššūkiai ir galimybės“. Gruodžio 17 d. vakare V. Ušackas Nahumo Goldmano žydų diasporos muziejuje Tel Avive atidarė fotografo Raimondo Paknio nuotraukų parodą „Tylos gausmas“, skirtą Lietuvos žydų kultūros paveldui.

Gruodžio 18 d., penktadienį - žydų šabo šventadienį - ministras dalyvavo kultūrinėje programoje. Šeštadienį, prieš išvykdamas į Lietuvą, susitiko su Romos katalikų bažnyčios Šventojoje Žemėje vadovu Fouad Twal, Izraelio, Vilniaus ir Vilnijos žydų asociacijos „Vilna Beit“ ir Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje bendruomenės nariais. Vėliau ministras garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ apdovanojo „Vilniaus ir Vilnijos žydų asociacijos Izraelyje“ vadovą Michael Shemiavitz. *LGITIC*

„PUSĖ AMŽIAUS ŠALIA KOMPOZITORIAUS” KAIP BUVO KURIAMA „PILĖNŲ OPERA”

Tokiu pavadinimu Jūratė Klovienė „Muzikos baruose” (2006, Nr. 1-2) parašė prisiminimus apie dabar jau pas Dieviškąjį Kūrėją iškeiliavusį kūrėją Vytautą Klovą. Skaitytojams siūlome tik mažą dalį jos prisiminimų.

Iš jos straipsnio sužinojome, kad Tirkšliuose pradėjęs savo gyvenimą, Vytautas Klova, pabuvęs metus Dailės institute Kaune, grįžo prie anksčiau pradėtų muzikos studijų Kauno konservatorijoje, kompozicijos klasėje, pas prof. Juozą Gruodį. 1948 m. vakarais susirado darbo ir su broliu Boleslovu grojo fprtepijonu kavinėje, o brolis smuiku. Tuo metu gyveno nacionalizuoto namo mansardoje, kai iš jos išsikraustė rusų kariškis su žmona. Vytauto senelis buvo vargonininkas iš Skuodo. Jo tėvas tapo farmacininku Tirkšlių miestelyje - turėjo mažą vaistinėlą. Bet Vytautas su broliu netapo farmacininkais. Veikė šeimos giminės genai.

Kompozitorius Vytautas Klova po „Dviejų kalavijų” premjeros su solistais Kostu Šilgaliu (Vytautas) kairėje ir Zenonu Paulausku (Jogaila).

LEMTINGI SVEČIAI

Vieną vakarą į mūsų kambarėlį Latvių gatvėje užsuko teatro direktorius Leonas Paulauskas ir režisierius Juozas Gustaitis. Paprašė pagroti operos „Pilėnai” fragmentus. Tada ir buvo nulemtas „Pilėnų”

vilties gatvėje. Net keista - iš čiaupo bėga vanduo, nebereikia kurti „buržuikos”, už sienos nebeloja šuo Sargis. Bet ir gyvendami Latvių gatvėje jautėmės laimingi. Nuostabus dalykas yra žmogaus galimybė kurti, būti šalia draugo menininko, jo kūryba degti.

Tame pačiame name, kur mes gavome butą, gyveno operos solistė Marija Aleškevičiūtė-Laužonienė. Vytautas pasikonsultuodavo su ja dėl vokalo partijos. Operos spektaklį ruošėsi diriguoti patyręs dirigentas I. Altermanas, kuris mielai teikė patarimus ir dėl operos orkestruotės. Visi buvo geranoriški. Spektaklio režisierius Juozas Gustaitis, dailininkas Juozas Jankus. Ruošėsi su dideliu entuziazmu.

Sumanė statytojai nuvažiuoti į Punios piliakalnį, kur, anot legendos, vyko garbingoji tragedija.

Kalno apačioje vingiuoja Nemunas, apie patį piliakalnį būta gilių griovių, kitoje Nemuno pusėje - Punios šilas. Skardžiai dainuoja dzūkų piemenėlis - pilėnaičių ainis. Man atrodo, kad visa tai turėjo įtakos spektaklio atmosferai. Libretas vis dar būdavo parengiamas.

O ir pavyko įkvepiantis herojinis finalas. Ar sukurtų tokį visi kritikai - profesoriaus draugai: toli jums, mielieji, iki tos tikrosios, nemeluotos muzikos.

Premjera artėjo, Vytautas daug dirbo. Kai penktą valandą ryto įnešdavau kavą, prardęs laiko nuojautą klausdavo: - Ar vakaras, ar rytas?

Madingos tuomet buvo perklausos.

Libreto perklausoje butą įvairių pasisakymų. Kai kam kliudė, kad nėra socialinio motyvo.

Prasidėjus generalinėms repeticijoms, buvo nutarta surengti operos „Pilėnai” spektaklio peržiūrą, kuri įvyko gegužės pradžioje. Joje dalyvavo daug muzikos veikėjų, kompozitorių, muzikologų. Peržiūra praėjo gerai.

Atrodo, J. Čiurlionienė pasakojo, kad vyriausybėje ložėje sėdėjęs kultūros ministras J. Banaitis nubraukė ašarą.

Netrukus, po kelių dienų, Vytautas buvo pakviestas užėti pas konservatorijos direktoriaus pavaduotoją mokslo reikalams p. J. Tamuliūną. Jis Vytautui pasakė esąs įpareigotas pranešti, kad Mokslo tarybos nuomone, tokios operos rašymas gadina muzikantą, ir kad Vytautas neprašė pedagogų konkurso. Todėl esąs atleistas iš darbo. Konservatorijos rektorius tuo

(Nukelta į 10 psl.)

KULTŪROS KRONIKA

Siksto garsiojoje šventovėje, Vatikane, įvyko popiežiaus Benedikto XVI susitikimas su meno pasaulio atstovais. Jis kvietė kūrėjus būti vilties žmonijai liudytojais ir skelbėjais. Grožis, kaip ir tiesa, yra ypač svarbus žmogaus sielai, todėl menininkai turi būti atsakingi už autentiško grožio saugojimą. Suvažiavime iš daugelio šalių dalyvavo dailininkai, skulptoriai, architektai, rašytojai, poetai, kompozitoriai, kino, teatro atstovai ir solistai.

Čia buvo prisimintas pirmasis panašus suvažiavimas 1964-ųjų gegužės 7 dieną, į kurį meninkus buvo sukviėtęs popiežius Paulius VI. Šį kartą pažymėta ir 10 metų sukaktis, kai 1999-ųjų balandžio 4 d. buvo paskelbtas popiežiaus Jono Pauliaus II „Laiškas menininkams”. Jame buvo dar kartą patvirtintas Bažnyčios troškimas bendrauti su meno žmonėmis.

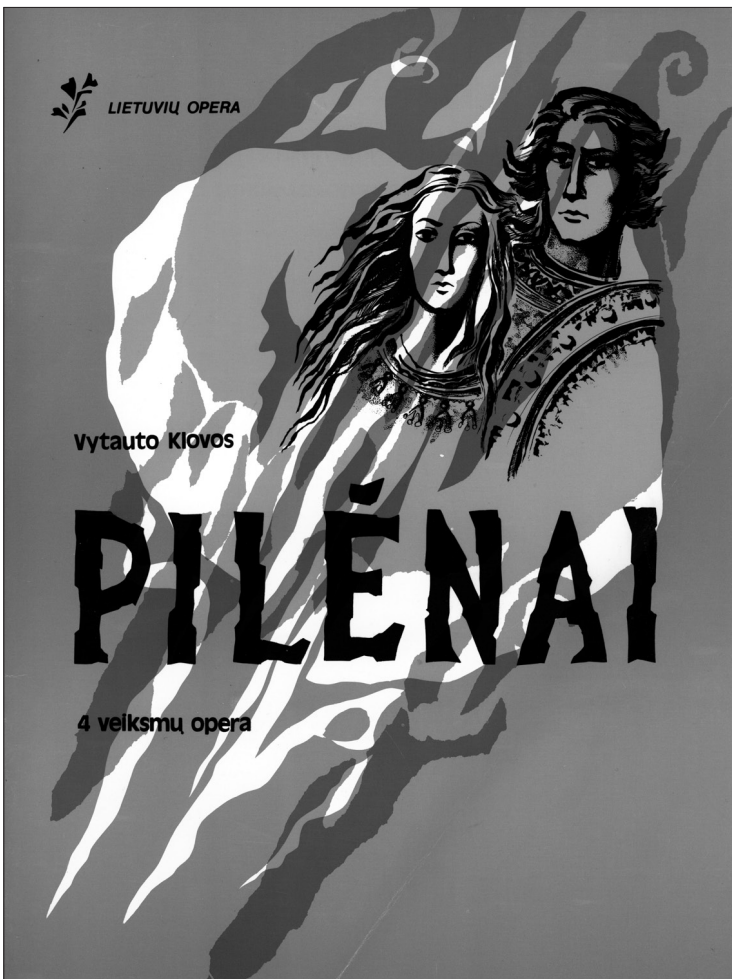
„Kai kurie iš jūsų galbūt atitolę nuo religinės praktikos, bet vis dėl to esate suinteresuoti palaikyti bendravimą su Katalikų Bažnyčia., - pažymėjo Benediktas XVI-asis, nurodydamas, kad tikras meno žmogus niekada neužsisklendžia materialinės egzistencijos rėmuose. Šį kartą iš įvairių kraštų dalyvavo 260 menininkų. Jis ypač pabrėžė grožio reikšmę žmogaus gyvenime. Žvelgdamas į Siksto koplyčios freskas, ypač į Michelangelo genialųjį „Paskutinio teismo” kūrinių, popiežius pabrėžė, kad menas primena žmonijos istorijos ištakas ir galutinį tikslą - kovą su blogiu ir neteisybe. „Michelangelo tapybos dramatiškas grožis, jo spalvos ir formos skelbia viltį ir kviečia pakelti žvilgsnį į galutinį horizontą – Kristų. Tokio tiesos skelbimo su menu būdinga išraiška reikia šių dienų prieštarinam gyvenimui.

„Kas gali atstatyti entuziazmą ir pasitikėjimą, kas gali padrąsinti žmogaus dvasią atrasti savo kelią, pakelti akis į horizontą – jeigu ne grožis” – sakė popiežius. Minėdamas žymius kūrėjus, jis pacitavo ir rusų rašytojo Fiodoro Dostojevskio žodžius, kad „žmogus gali gyventi be mokslo, jis gali gyventi be duonos, tačiau be grožio jis nebegali gyventi, kadangi jis nebegalėtų nieko daugiau duoti pasauliui”. **Baigdamas kalbą** Benediktas XVI aiškino, kad „kūrėjai neturi bijoti artintis prie Dievo, kuris yra pirmasis ir svarbiausias grožio šaltinis”. Patys menininkai tėra šiame pasaulyje ir istorijoje tik piligrimai kelionėje į begalinį Grožį. Tikėjimas neatima iš menininko nei talento nei kūrybos, tik sustiprina ir padrąsina galutinio tikslo kontempliavimą.

Operos solistė Violeta Urmanavičiūtė-Urmana, pelniusi gausybę apdovanojimų ir už kūrybiškumą apdovanota Pasaulinės intelektualinės nuosavybės organizacijos žymeniu, sausio 3 dieną jau bus Čikagoje, kur dalyvaus Lyric Operos repeticijose. Ji čia dainuos Puccini operos „Tosca” spektakliuose sausio 10, 15, 19, 22, 25 ir 29 dienomis. Organizuojamas su promadona lietuvių susitikimas.

„Toscos” operos finalas – jai nepavyksta išgelbėti mylimojo. Violeta Urmana ir Marijus Cavaradosi vaidmenyje italų tenoras Salvatore Licitra Londono Karališkajame operos teatre (Covent Garden).

1994 m. programos viršelis Čikagoje. Dail. Ada Sutkuvienė.

Toliau skaitome jo žmonos Jūratės pasakojimus, kai jis jau buvo sukūręs simfoninę poemą „Jūratė ir Kastytis”, kuri 1954 m. buvo atlikta Filharmonijos simfoninio orkestro. Tačiau jis ypač iškilio kurdamas operas, kurių populiariausia tapo „Pilėnai”, kasmet atliekami Lietuvoje. Lietuvių Opera Čikagoje buvo laiminga galėjusi duoti visuomenei Vytauto Klovos „Pilėnus” 1994 m. pavasarį ir 2006 metais švęsdama savo veiklos 50 metų.

Lietuvoje kompozitorius vadinamas lietuvių operos klasiku.

likimas. Teatro administracija prašė rašyti. Kuo greičiau. Išdavė Vytautui leidimą nemo-kamai lankytis visuose operos spektakliuose. Skatinanti injekcija - teatro administracija susidomėjo.

Vytautas atsisakė pusės krūvio konservatorijoje. Kultūros ministras J. Banaitis duoda nurodymą išmokėti avansą, kad ir nedidelį, bet jaunystėje daug nesvarstoma. Dirba su Jonu Mackoniu, kuris su Liudute jau irgi gyvena Vilniuje.

Po kelių mėnesių Operos ir baleto teatro direkcijos pastangomis gauname butą Gerosios

*Amžinybėn iškeliavus Los Angeles Lietuvių
Tautinių Namų nariui, rėmėjui ir globėjui*

**LR garbės gen. konsului
VYTAUTUI ČEKANAUSKUI,**

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai JANINAI ČEKANAUSKIENEI, dukroms su šeimomis ir kitiems artimiesiems.

*Tautinių Namų valdyba
Aloyzas Pečiulis
pirmininkas*

**Gerbiamam Lietuvos Respublikos
Garbės generaliniam konsului**

**A.† A.
VYTAUTUI
ČEKANAUSKUI,**

ilgai ir uoliai tarnavusiam savo mylimai tėvynei, bet vis tiek radusiam laiko būti mums nepaprastai geru kaimynu ir draugu, iškeliavus į užsitarnautą gražią amžino poilsio vietą,

Skaudžiai pasigendame ir giliai užjaučiame bei liūdime kartu su žmona JANINA, dukrų DAIVOS, RITOS ir VIDOS šeimomis, svaine ALFONSA PAŽIŪRIENE, giminėmis ir mylimaisiais.

*Eglė ir Bronius Arai
Stasė ir Vytautas Fledžinskai
Birutė Gricienė
Danguolė Navickienė
Dalilė ir Antanas Polikaičiai
Juozas Raibys
Alfonsas Tumas
Rymantė Vizgirdaitė*

**Lietuvos Respublikos Generaliniam Konsului ir
didžiam Lietuvos patriotui, mūsų kolegai**

VYTAUTUI ČEKANAUSKUI
mirus,

**Amerikos ir Meksikos Lietuvos Respublikos
Garbės Konsulai reiškiamo gilią užuojautą
žmonai Janinai, vaikams ir jų šeimoms.**

*Ingrida Bublys, Ohio
Randolph Miller, Oregon
Rimas Česonis, New York
Algimantas Karnavičius, Florida
Stanley Balzekas, Florida
William Altman, Texas
Saulis Anužis, Michigan
Kęstutis Žygas, Arizona
Vytautas Lapatinskas, Washington
Dennis Garrison, California
Otto Veinsreideris, Minnesota
Thorsteinn Gisgason, New Hampshire
Roma Kličius, Georgia
Asta Michels, Nevada
Algis Zaparackas, Michigan
Ronen Weissner Landau, Mexico*

**VALDOVŲ RŪMAI VILNIUJE
BENDRADARBIAUS SU UŽSIENIO
KARALIŠKŲJŲ RŪMŲ MUZIEJAIS**

Atkurti, bet lankytojams neatidaryti Valdovų rūmai Vilniuje jau mezga oficialius ryšius su kaimyninių ir tolimesnių valstybių karališkųjų rūmų muziejais.

Bendradarbiavimą rengiant bendrus muziejų ir kitus kultūros projektus, parodas, keičiantis eksponatais, vykstant mokslines tiriamąsias programas, keičiantis specialistais ir patirtimi numato praėjusią savaitę Vilniuje ir Varšuvoje pasirašyta ilgalaikio bendradarbiavimo sutartis tarp Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ir Varšuvos karališkosios pilies.

Tai jau antroji šimmet Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmų pasirašyta tarptautinio bendradarbiavimo muziejinių kystės ir mokslinių tyrimų srityje sutartis. Pavasarį pasirašyta pirmoji tokio bendradarbiavimo sutartis su kita istorinėje Lenkijos valdovų rezidencijoje įsikūrusia muziejine institucija – Krokuvos Vavelio karališkąja pilimi.

Bendradarbiavimo sutartimis su Lenkijos muziejais LDK valdovų rūmai atnaujina tradicinius ryšius su Lietuvos didikų kunigaikščių rūmams Vilniuje artimiausiomis istorinėmis rezidencijomis

mis Lenkijoje – Krokuvos ir Varšuvos karališkosiomis pilimis.

Visas tris svarbiausias valdovų rezidencijas LDK ir Lenkijos karalystėje, o nuo Liublino unijos – vadinamojoje Abiejų Tautų Respublikoje valdė tie patys valdovai iš Gediminaičių-Jogailaičių, Vazų ir kitų dinastijų, jas statė ir puošė tie patys menininkai, o valdovų meno ir kitos kolekcijos kartu su jais dažnai keliavo iš vieno rūmų į kitus. Panašus ir visų trijų rezidencijų likimas: nusiaubtuose Krokuvos Vavelio rūmuose okupantai XIX a. įkūrė kareivines, Vilniaus valdovų rūmai tuo metu buvo sulygininti su žeme, o Varšuvos karališkoji pilis susprogdinta Antrojo pasaulinio karo metu, bet po karo atstatyta.

Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai panašias bendradarbiavimo sutartis rengiasi pasirašyti taip pat su Feraros Este dinastijos pilimi (Italija), Drezdeno rezidenciniais rūmais (Vokietija), Gardino pilyse įsikūrusiu Gardino valstybiniu istorijos ir archeologijos muziejumi (Baltarusija), taip pat Baltarusijos nacionaliniu istoriniu kultūriniu muziejumi-draustiniu “Nesvyžius”.

LGITIC

**LIETUVOJE TIK 7 PROC. 18-24 METŲ
JAUNUOLIŲ NIEKUR NESIMOKO**

Lietuvoje tik 7 proc. 18-24 metų jaunuolių niekur nesimoko ir pagal šio rodiklio pažangą Lietuva pirmąja visoje Europos Sąjungoje. ES šalių vidurkis – beveik 15 proc. Tačiau Lietuvoje finansavimas, tenkantis vienam mokiniui ar studentui, yra beveik mažiausias visoje ES.

Lietuva pirmąja ir pagal aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičių 20-29 metų amžiaus grupėje. Tokių žmonių skaičius sudaro vidutiniškai 86 asmenis tūkstančiui gyventojų. Išskirtinų rezultatų, kaip rodo neseniai Europos komisijos paskelbta „ES švietimo pažangos ataskaita“, Lietuva yra pasiekusi ir pagal kitus švietimą apibūdinančius rodiklius.

Lietuva padarė didelę pažangą (trečioje vietoje visoje ES) didindama vidurinį išsilavinimą įgyjančio jaunimo dalį. Tarp 20-24 metų amžiaus žmonių mūsų šalyje įgijusieji vidurinį išsilavinimą sudarė 89 proc. ES vidurkis – 78,5 proc.

Mūsų šalyje 76,6 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų lanko ikimokyklinio ugdymo įstaigas. Per septynetą metų

Lietuva, sugebėjusi daugiau nei 26 proc. padidinti šį rodiklį, pripažinta kaip padariusi didelę pažangą ir kartu su suomiais dalijasi 3-4 vietomis ES.

Pažangos ataskaitoje Lietuva išskiriama kaip ES šalis, kurios ketvirtokai padarė didžiausią pažangą pagal matematikos rezultatus tarptautiniame TIMSS tyrime. Ketvirtos klasės mokinių rezultatai šiame tyrime buvo aukštesni už tarptautinį vidurkį. Lietuvos mokinių rezultatas – 530, o tarptautinis vidurkis – 500.

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

Pažangos ataskaitoje taip pat skelbiama, kad nuo 2000 m. pailgėjo lietuvių vidutinė mokymosi trukmė, padaugėjo jaunimo, atvažiuojančio iš užsienio studijuoti, tačiau ir daugiau lietuvių renkasi studijas kitose šalyse.

Lietuvoje palyginti didelė dalis mokytojų intensyviai tobulina kvalifikaciją, išaugo įmonių išlaidos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui. Mūsų šalyje palyginti daug studijuojančiųjų tiksluosius mokslus.

LGITIC

**Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit**

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

Į DIDELIO TĖČIO GLĖBĮ

Į jo namus prašėsi JAV laikraščiai ir televizijos, bet Lietuvoje įsivaikinęs du berniukus krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas nekeitė įpročio neviešinti asmeninio gyvenimo. Tačiau ir slėpti vaikų nuo pasaulio jis neketino. „Nesielgsiu kaip popžvaigždė Michael Jackson, kuris vaikams kaukes dėjo“, – šyptelėjo vienas aukščiausių tėčių pasaulyje.

Krepšininkas sutiko papasakoti, kaip vieną dieną pasikeitė jo kasdienybė, o juo labiau berniukų, kurie tapo Ilgauskais, iš mažyčių lovų vaikų namuose išskrido į didelius naujus namus ir pradėjo milijonieriaus atžalų gyvenimą.

Cleveland priemiestyje, erdviam Ilgauskų šeimos name ant Erio ežero kranto, iki šiol buvo trys svečių miegamieji.

Tą namo dalį Ž. Ilgauskas ir jo žmona amerikietė Jennifer retai naudojo, nes jiems užteko vietos virtuvėje, svetainėje ir miegamajame. Dabar nebeužtenka.

Du šviesiaplaukiai motorukai su džinsais, du broliai – penkerių Deividas ir ketverių Povilas, laksto po namus dūkdamai kartu su niufaundlendų veislės šunimi Beckham.

„Jis laimingas, kad gavo naujos mėsos žaidimams“, – juokėsi J. Ilgauskas. Net rytais, vos prabudę savo kambaryje, vaikai bėga į lovą pas tėvus, kurių dar prieš tris mėnesius neturėjo.

„Kai jie rytą ateina į lovą, pradeda šokinėti, žiūrėti animacinius filmukus, tikrai pasijuntu tėvu. Daug laisvalaikio nebeturiu, bet pamatau vaikų šypseną, pamatau, kad jie laimingi, pasidaro gera“, – pasakojo 34 metų Ž. Ilgauskas.

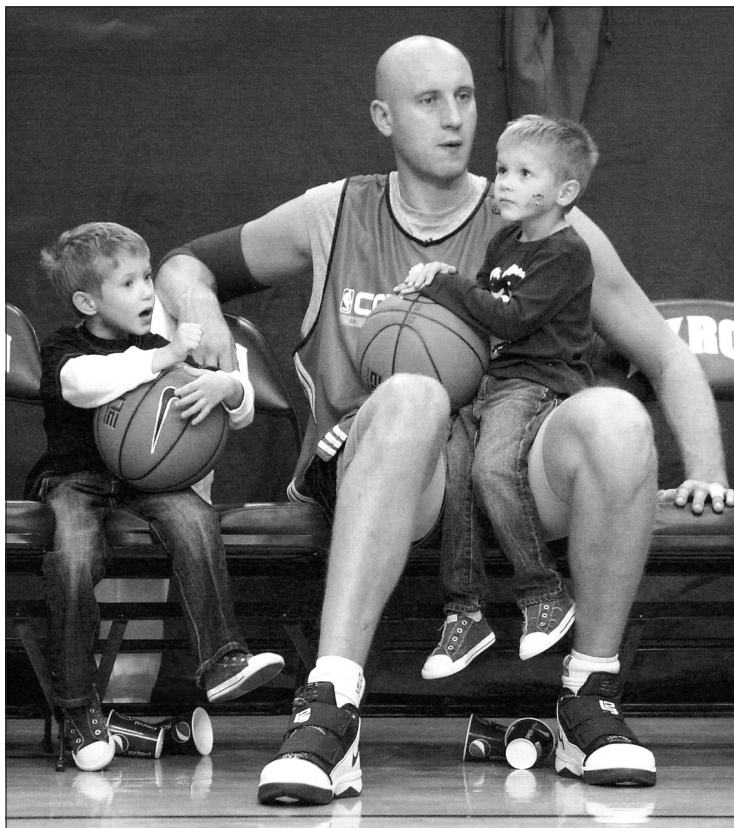
„Net negalite įsivaizduoti, kaip man pačiai kartais būna nuostabu, kad tai yra mano šeima. Esu labai laiminga moteris“, – žvelgdama į savo tris vyrus šypsojosi 38 metų J. Ilgauskienė.

Pora jau seniai norėjo mažylių. Prieš trejus metus apsilonkę Pagynės vaikų globos namuose Kauno rajone Ilgauskai neslėpė, kad galvoja ne tik apie savus vaikus, bet ir apie galimybę įsivaikinti.

Dviejų aukštų sovietiniame pastate jie neslėpė jaudulio klausydami, kaip eilėraščius deklamuoja našlaičiai ir beglobiai.

Šeima pradėjo įvaikinimo procesą praėjus beveik dviem metams, kai 2007-ųjų vasarį dėl nėštumo komplikacijų J. Ilgauskienė neteko dvynukų.

Prieš NBA sezono pradžią, rugpjūtį, Ilgauskai Lietuvoje

Broliai Deividas (kairėje) ir Povilas, iki šiol augę globos namuose Lietuvoje, Amerikoje tapo Ilgauskais ir pradėjo visai kitokią gyvenimą. *Chuck Crow/„The Plain Dealer“ nuotr.*

apsikabino du berniukus iš tų pačių Pagynės vaikų globos namų. Du broliukus, kurie tapo jų sūnumis.

Apie Deivido ir Povilo praeitį garsi šeima pasakoti nenori, nes tai – per daug asmeniška.

„Aš galiu papasakoti, kaip vaikams sekasi. Tai juk nėra valstybės paslaptis. Bet savo istoriją vaikai galės patys papasakoti, kai užaugs, jei to norės“, – sakė Ž. Ilgauskas.

Užtenka pažiūrėti į naują „statinį“ prie garažo, kad suprastum, jog kažkas šiuose namuose pasikeitė.

Ž. Ilgauskas nežinojo, ar būsimiems sūnums patiks krepšinis, bet nedidelis vaikiškas krepšio stovas su lanuku prie namo atsirado dar prieš vaikams atskrendant į Cleveland.

„Vis tiek jie – lietuviai, reikia leisti į krepšinį“, – šypsojosi turtingiausias Lietuvos krepšininkas, „Cleveland Cavaliers“ klube rungtyniaujantis jau keturioliktus metus.

Atšalus orams krepšys atsirado ir rūsyje, kad nereikėtų atsakyti kamuolio pradėjus pūsti vėjams nuo Erie ežero.

Jaunesnysis Povilas labai mėgsta krepšinį. Bet Deividas pametė galvą dėl beisbolo. Iš kur tas pomėgis žaisti Lietuvoje ne itin žinomą žaidimą, nesupranta ir patys Ilgauskai.

„Jis visą laiką nori eiti į lauką ir daužyti beisbolo kamuolį, – stebėjosi krepšininkas. – Kai vyko Amerikos beisbolo lygos atkrintamosios varžybos, pasodinome jį prie televizoriaus. Tris valandas nejudėjo. Žiūrėjo kaip į stebuklą, iš jo nė žodžio neišgirsi“.

Povilas kitoks. Jis nori būti kaip tėtis. Jau turi jo pavardę, kol kas trūksta tik ūgio.

Vargu ar vaikai pasieks

Ž. Ilgausko 220 centimetrų. Tiesą pasakius, apskritai sunku nuspėti, kokie Povilo ir Deivido genai.

Kaip pasakojo Ž. Ilgauskas, globos namus vaikai paliko ploni ir mažiukai, bet per kelis mėnesius jau priaugo ir ūgio, ir svorio.

„Stengiamės, kad jie kuo daugiau miegotų, valgytų kuo geresnį maistą. Bandome jiems suteikti šilumos, – sakė Ž. Ilgauskas. – Po truputį auga. Bet krepšiniui reikia ir gynėjų. Ypač Lietuvai“.

Šeima jau planuoja vesti jaunėlį į krepšinio treniruotes. Greičiausiai po Naujųjų metų, nes norėtusi, kad prieš tai pagerėtų Povilo anglų kalbos žinios. Kalbos pamokos – jos šiomis dienomis Ilgauskų namuose vyksta kiekvieną dieną. Jennifer varto lietuvių kalbos žodyną, vaikai kartoja angliškų žodžius.

Rita Stankevičiūtė, lrytas.lt

LIETUVIAI ŽINO VARŽOVUS PASAULIO ČEMPIONATE

Burtai lėmė, kad Lietuvos krepšininkai pasaulio čempionate kovos su varžovais iš Ispanijos, Prancūzijos, Kanados, Libano ir N. Zelandijos.

24 stipriausios planetos ekipos į grupes pasiskirstė taip: **A grupė:** Argentina, Serbija, Australija, Vokietija, Angola, Jordanija; **B grupė:** JAV, Slovėnija, Brazilija, Kroatija, Iranas, Tunisas; **C grupė:** Graikija, Turkija, Puerto Rikas, Rusija, Kinija, Darmblio kaulo krantas; **D grupė:** Ispanija, Prancūzija, Kanada, *Lietuva*, Naujoji Zelandija, Libanas.

Lietuvos rinktinė prieš traukiant burtus buvo priskirta

į ketvirtąjį krepšėlį kartu su Kroatijos, Rusijos ir Vokietijos krepšininkais.

Lietuvos krepšininkai nebuvo perkopę barjero, kuris jiems būtų užtikrinęs vietą kitais metais vykstančiame čempionate. Tarptautinės krepšinio federacijos (FIBA) valdyba Lietuvai vardinių kvietimą suteikė, kai Lietuvos krepšinio federacija LKF jai pervedė 0,5 mln. eurų. Šalys pretendavusios gauti papildomus bilietus privalėjo atitikti sportinį, ekonominį marketingo bei finansinį kriterijus.

Pasaulio vyrų krepšinio čempionatas vyks Turkijoje. *LRT*

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)